

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav archivnictví a PVH

Bakalářská práce

Zuzana Kárová

**ČESKOBUDĚJOVICKÉ NOTÁŘSTVÍ
1851-1951**

České Budějovice 2006

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.

ANOTACE

Zuzana Kárová,

Českobudějovické notářství 1851-1951.

Bakalářská práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, Ústav archivnictví a PVH, České Budějovice 2006, 40 s., 35 s. tabulkových a obrazových.

Tato bakalářská práce se zabývá notářstvím v Českých Budějovicích v rozmezí let 1851-1951. Je zaměřena jak na vývoj notářství v obecné rovině, tak na vývoj v Českých Budějovicích, na který je kladen důraz především. Předmětem zájmu této práce jsou též normy vymezující notářskou činnost v daném období a samotná tvorba notářských písemností. Chce ale také blíže nahlédnout do životů jednotlivých českobudějovických notářů nejen jako úředníků, ale i jako osobností.

Práce vznikla na základě pramenů z fondu Notářství České Budějovice, uložených v Státním okresním archivu v Českých Budějovicích. Použita byla rovněž literatura týkající se dějin notářství, dějin správy a dějin práva. Důležitou součástí bylo i studium dobových tisků, především těch vydávaných přímo ministerstvem spravedlnosti, a také regionálních periodik a notářských řádů.

Práce je rozdělena do tří částí. Úvodní část obsahuje vymezení tématu bakalářské práce a kritické zhodnocení pramenů a literatury. Následující část je rozdělena na dvě podkapitoly. První se zabývá obecným vývojem notářství, vývojem notářství v Českých Budějovicích, zákony vymezujícími notářskou činnost v daném období, organizací notářství a dějinami fondu Notářství České Budějovice. Součástí této první podkapitoly jsou i drobné portréty budějovických notářů, vytvořené na základě informací z dobových tisků a periodik. Větší prostor je dán notářům Janu Říhovi a Karlu Havelkovi. Druhá podkapitola se věnuje písemnostem notářské agendy, jejich rozboru a srovnání s normami obsaženými v zákonech. Poslední část tvoří závěr práce se shrnutím získaných poznatků.

Za závěrečnou část je zařazen seznam literatury a pramenů, obrazové přílohy a inventář fondu.

ANNOTATION

Zuzana Kárová,

The notary's office in České Budějovice 1851-1951.

The bachelor's thesis, University of South Bohemia, Faculty of philosophy, Institute of Archival Science and Auxiliary Historical Sciences, České Budějovice 2006, 40 pages, 35 pp of tables and pictures supplements.

This bachelor's thesis deals with the notary's office in České Budějovice within the years 1851-1951. It is focused on the development of the notary's offices in general and it is also focused on the development of the notary's office in České Budějovice itself - on which is laid the most stress. The objects of this work are also the standards defining the notary's work in the given period and the creating of notarial records itself. It also provides a closer sight into the lives of particular notaries in České Budějovice taken not as officers but as individual personalities.

The work has been created by using the resources of the notary's office in České Budějovice 1851-1951 that are stored in the State provincial archive in České Budějovice. Sources concerning the history of notary's offices, the history of administration and law have been also used. Researching contemporary printings, above all those published by the Ministry of law but also regional documents and notary's regulations, was of a great importance too.

The work is divided into three parts. The introduction contains defining the theme of the work and critical evaluation of the sources. Next part is divided into two sections. The first one deals with the general development of the notary's offices, with the development of the notary's office in České Budějovice, with the laws defining the notarial work in the given period and with the history of the fund of the notary's office in České Budějovice. Short biographies of notaries from České Budějovice based on contemporary documents also make a part of this first section. More space is given to the notaries J. Říha and K. Havelka. The other section deals with the documents of notaries' administration, with the analysis of the documents and their confrontation with the standards contained in the laws. The last part is the conclusion of the work with the summary of the gained information.

Then there is a list of used sources, the inventory of the fund and the images appendix.

Prohlašuji, že jsem Bakalářskou práci vypracovala sama s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Českých Budějovicích 17. dubna 2006.

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce doc. PhDr. Marii Ryantové, CSc. za podnětné konzultace a udělení množství užitečných rad a nápadů. Zároveň bych chtěla poděkovat i řediteli Státního okresního archivu v Českých Budějovicích PhDr. Vlastimilu Koldovi, který mi ukázal cestu k řadě cenných informací.

OBSAH

	<u>Strana:</u>
1. ÚVOD	
1. 1. Téma bakalářské práce	6
1. 2. Hodnocení pramenů a literatury	7
2. ČESKOBUDĚJOVICKÉ NOTÁŘSTVÍ, VÝVOJ A PÍSEMNOSTI	
2. 1. Vývoj notářství	
2. 1. 1. Obecný vývoj notářství	10
2. 1. 2. Zákonné normy a organizace notářství	15
2. 1. 3. Notářství v Českých Budějovicích	19
2. 1. 4. Dějiny fondu Notářství České Budějovice	29
2. 2. Písemnosti notářské agendy	30
3. ZÁVĚR	35
Seznam zkratk	37
Seznam pramenů a literatury	38
Seznam příloh	41
Přílohy	42
Inventář	57

1. ÚVOD

1. 1. Téma bakalářské práce

Problematika českobudějovického novodobého notářství a novodobého notářství vůbec nebyla doposud řádně zpracována. Cílem mé práce proto bude tuto mezeru částečně zaplnit. Pro starší období existuje sice několik prací o městských notářích, především práce Josefa Nuhlíčka – *Veřejní notáři v českých městech, obzvláště těch pražských* a rovněž studie Zdeňka Šimečka – *Vznik a vývoj úřadu městského notáře v Českých Budějovicích*.¹ Období od roku 1850, kdy byl vydán Notářský řád a vznikla instituce notářství, a které je počáteční hranicí mé práce, zatím ale unikalo pozornosti badatelů. Druhou hranici pak tvoří rok 1951, kdy byl vydán zákon č. 116/1951 Sb., doplněný nařízením ministra spravedlnosti č. 117/51 Sb., kterým došlo k nové úpravě notářství.

Tato bakalářská práce vychází v první řadě ze studia archivních materiálů nacházejících se ve fondu Notářství České Budějovice v Státním okresním archivu v Českých Budějovicích. Tento fond byl nezpracovaný, proto mou první činností bylo jej uspořádat a vytvořit k němu inventář. Na základě poznatků z uspořádaného fondu jsem se snažila o nástin vývoje českobudějovického notářství a rozbor písemností této instituce. Používaný fond obsahuje především velké množství notářských spisů, dále registraturní pomůcky a úřední knihy. Z notářských písemností a z různých dobových tisků jsem se pokusila zjistit podrobnosti o jednotlivých notářích a sestavit tak jejich drobné portréty. Zajímala mne jak profesní kariéra, tak soukromý život. Informace o notářích jsem hledala i v dalších fondech SOkA České Budějovice, zejména ve fondech různých budějovických spolků.

Snažila jsem se vycházet také ze zákonů, které o notářství jednají a notářskou činnost limitují a skrze ně jsem pak lépe poznala vlastní notářskou organizaci. Dále jsem zjišťovala nakolik se těmito zákony jednotliví notáři řídili. Obecný vývoj notářství a organizaci této instituce jsem hledala i v knihách pojednávajících o státní správě a v právní literatuře.

¹ J. NUHLÍČEK, *Veřejní notáři v českých městech, zvláště v městech pražských*, Praha 1940; Z. ŠIMEČEK, *Vznik a vývoj úřadu městského notáře v Českých Budějovicích do poloviny 15. stol.*, JSH 37, s. 61-72, 130-140, 175-189.

1. 2. Hodnocení pramenů a literatury

Literatura a prameny použité pro tuto práci by se daly rozdělit do několika okruhů. Prvním jsou práce odborné, zabývající se buďto přímo notářstvím nebo dějinami správy a dějinami práva. Druhým okruhem jsou nevydané prameny, kam bych zahrнула nejen Věstníky, vydávané ministerstvem spravedlnosti, ale také výroční zprávy různých spolků. K tomuto druhému okruhu by se daly přiřadit také vydané zákony a nařízení o notářství. Třetím okruhem jsou regionální periodika, podávající informace o vývoji notářství v Českých Budějovicích a zároveň i informace o jednotlivých budějovických notářích. Čtvrtým okruhem jsou písemnosti samotného fondu Notářství České Budějovice.²

Začlenění instituce notářství do kontextu dějin správy mi umožnila kniha Z. Hledíkové a J. Janáka – *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*.³ Tato obsáhlá publikace zabývající se vývojem správy v Čechách od nejstarších dob podává informace o všech správních odvětvích v českých zemích od počátku českého státu. Podobnou publikací, i když úžeji zaměřenou je kniha K. Malého – *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*.⁴ Pro nejstarší období notářství v Čechách je základem kniha Josefa Nuhlíčka – *Veřejní notáři v českých městech, zvláště v městech pražských*.⁵ Pro stejné období, se zřetelem k městu České Budějovice je významná studie Z. Šimečka – *Vznik a vývoj úřadu městského notáře v Českých Budějovicích do poloviny 15. stol.*⁶

Nejdůležitější se pro mě ale stala kniha kolektivu autorů J. Brázdy, R. Bébra a P. Šimka - *Notářství. Jeho vývoj, organizace a pravomoc*.⁷ A na tuto knihu navazující publikace Ilony Schelleové,⁸ které mi poskytly teoretický a faktografický základ pro obecný vývoj notářství od dob antického Říma. Výše uvedená díla podávají kvalitně zpracované dějiny notářství nejen pro českou oblast, ale pro celou Evropu. Jejich autory jsou právníci a nejedná se tedy prvoplánově o díla tematicky historická. Dějiny notářství v nich tvoří vždy jen úvod k hlavnímu tématu knihy, kterým je současný stav notářství v České republice a současné zákony doplněné o komentář.

² Státní okresní archiv (dále SOKA) České Budějovice, Notářství České Budějovice.

³ J. JANÁK – Z. HLEDÍKOVÁ, *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*, Praha 1989.

⁴ K. MALÝ a kol., *Dějiny českého a československého práva*, Praha 2003.

⁵ J. NUHLÍČEK, *Veřejní notáři*.

⁶ Z. ŠIMEČEK, *Vznik a vývoj*.

⁷ J. BRÁZDA – R. BÉBR – P. ŠIMEK, *Notářství. Jeho vývoj, organizace a pravomoc*, Praha 1976.

⁸ I. SCHELLEOVÁ, *Notářství*, Zlín, 1994; I. SCHELLEOVÁ – Z. STAVINHOVÁ, *Organizace soudnictví, notářství a advokacie I*, Brno 1993; I. SCHELLEOVÁ – K. SCHELLE, *Právní úprava notářství (historie a současnost)*, Praha 1995.

Z dobových tisků byly pro mou práci nejdůležitější zákony o notářství, z kterých jsem mohla poznat předepsanou normu a ideální podobu chodu notářské instituce. Jak bude patrné na dalších stránkách, ne vždy se tato norma plně dodržovala. O samotných zákonech budu podrobněji pojednávat v jedné z následujících kapitol. Co se důležitosti týče, hned za zákony následují Věstníky, vydávané přímo ministerstvem spravedlnosti. Ty začaly vycházet roku 1885 pod názvem *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, psány byly samozřejmě německy a jejich platnost byla pro celé rakouské soustátí. Každý rok vycházel jeden ročník, který se dělil na jednotlivá čísla, jejichž počet nebyl přesně dán. Většinou vycházely jednou až dvakrát za čtrnáct dní. Od roku 1918, po vzniku Československa, začaly Věstníky vycházet česky pod českým názvem *Věstník ministerstva spravedlnosti*. Ročníky se začaly číslovat znovu od jedničky a ročně vycházelo 12 čísel. Obsah zůstal zachován. Se vznikem Protektorátu došlo jen ke změně jazykové, Věstníky byly psány německy i česky.⁹ Změněn byl i název, který byl obdobný tomu za Rakouska – *Verordnungsblatt des Justizministeriums*. Po skončení války byl znovu používán původní český název.

Obsahem Věstníků byly informace o nových zákonech, nařízeních, změnách různých poplatků (v našem případě jsou důležité změny notářských sazebníků). Dále obsahovaly odkazy na právě vycházející odbornou právní literaturu, seznam registrovaných tlumočnicků z cizích jazyků a velké množství různých přehledů, tabulek a vzorů úředních formulářů. Každé číslo končilo osobními zprávami o úřednících spadajících pod ministerstvo spravedlnosti.¹⁰ Byly zde i informace o vyznamenáních, o jmenování do úřadů, o přeložení, provdání úřednic,¹¹ odchodu úředníků na odpočinek či jejich smrti. Dále také údaje o volbách do profesních komor. Na začátku každého Věstníku se nacházel věcný rejstřík, u těch nejstarších i jmenný.

Pro studium notářství jsou podstatné jak nařízení týkající se notářství a nové sazebníky notářských platů, tak zprávy osobního charakteru a některé tabulky. Z osobních zpráv se dají zjistit informace, kdy a kde byl který notář jmenován do úřadu, kam byl přeložen, či zpráva o jeho úmrtí. Není zde ale zapsáno přesné datum uvedení do úřadu, jen rok. Přesné datum se uvádělo pouze v případě smrti. Z tabulek a přehledů jsou pro výzkum notářství zajímavé roční souhrnné tabulky, které obsahují seznam míst se sídlem notářské komory a pro jednotlivá místa pak údaje o počtu notářů příslušejících pod působnost dané komory. Dále v tabulkách

⁹ Vždy stránka nejprve v němčině, za ní její český překlad.

¹⁰ Osobní zprávy se objevují jen do roku 1948.

¹¹ Provdání úřednice znamenalo prakticky odchod ze zaměstnání.

nalezneme informace o počtu notářských kandidátů a údaje o počtu jimi vykonaných notářských zkoušek a jejich výsledku.

Mezi další dobové tisky patří také výroční zprávy různých spolků a institucí, mezi jejichž členy patřili někteří českobudějovičtí notáři. Studium těchto tisků mi dalo nahlédnout i do zákulisí česko-německých vztahů. Nejdůležitějším z těchto pramenů pro mne byly především výroční zprávy Besedy Česko-Budějovické,¹² které se ale také nesou v silně vlasteneckém duchu. Podávají zprávy o své činnosti, o svých členech, i o dobových událostech. Jejich zápisy ale mají formu deníkovou a jsou často ovlivněny subjektivními názory autora. Přesto z nich lze převzít některé faktografické údaje, o jejichž pravdivosti netřeba pochybovat.¹³

Dalším okruhem pramenů, který jsem využila pro svou práci, jsou periodika. Vesměs se jedná o periodika regionálního charakteru, jejichž hodnověrnost je částečně omezena. Každý z mnou použitých tisků totiž strání určité skupině obyvatelstva. Nejmarkantnější je zaujetí pro německou nebo českou složku obyvatel města, které je patrné již podle jazyka daného tisku. Nejedná se ale pouze o jazyk, z českých novin zášť vůči Němcům přímo vyzařuje, ať už se jedná o přímé útoky či drobné ironické narážky objevující se ve velkém množství článků. Jednotlivá periodika nestrnila ale pouze národnostně, ale třeba i některým spolkům. Pro tuto zaujatost je třeba brát údaje v dobovém tisku vždy s určitým nadhledem a podrobit je jistě kritice. Z tohoto důvodu jsem často hledala srovnání jedné zprávy v několika novinách.

Pro potřebu mé práce se staly důležitými především v novinách zveřejňované nekrology zemřelých notářů, kde se objevovaly informace o jejich soukromém životě. Tyto nekrology jsou rovněž velmi subjektivní. Notář je zde většinou nepřiměřeně vychvalován a jeho povaha je vylíčena jen kladně. Z dalších článků v novinách pro mě byly důležité krátké zprávy o odchodu notáře na jiné působiště, či naopak o příchodu nového notáře do města. Těchto zpráv však není mnoho.

Tou hlavní a nejdůležitější pramennou základnou pro mne ale samozřejmě byl samotný fond Notářství České Budějovice, který jsem při jeho pořádání důkladně poznala. Z písemností, které fond obsahuje, lze určit takřka celé fungování notářství. Písemnosti fondu jsou až na výjimky zachovány v ucelené podobě a daly mi možnost detailně nahlédnout do chodu notářské praxe. Informace, které tyto písemnosti obsahují jsou nejautentičtější a budu se jim věnovat podrobněji v samostatné kapitole této práce.

¹² J. PUCHERNA, *Paměti Besedy českobudějovické*, České Budějovice 1903; K. FENZL, *Paměti Besedy Česko-Budějovické 1902-1912*, České Budějovice 1913; TÝŽ, *Beseda Česko-Budějovická 1923-1932*, České Budějovice 1933.

¹³ Například údaje o roku přijetí notáře za svého člena, údaje o volbách do vedení spolku, aj.

2. ČESKOBUDĚJOVICKÉ NOTÁŘSTVÍ, VÝVOJ A PÍSEMNOSTI

2. 1. Vývoj notářství

2. 1. 1. Obecný vývoj notářství

Obecný vývoj notářství velmi detailně zpracovala Ilona Schelleová, a také kolektiv autorů J. Brázda, R. Bébr a P. Šimek,¹⁴ Z jejich studií jsem čerpala informace pro následující kapitolu.

Počátky instituce notářství nalzáme již ve starém Římě, kde mezi písaři různého druhu se objevuje také písař zvaný "tabellio", který sepisoval listiny pro jiné osoby, a to především listiny o právních úkonech. Římské právo postupně upravovalo činnost písařů tohoto druhu a byzantské právo tuto právní úpravu zdokonalilo jak směrem k písařům, tak směrem k jejich listinám.

Studium římského práva na severoitalských univerzitách v 11. století zapůsobilo velmi intenzivně na vývoj notářství. Právníci těchto škol vytvářeli listiny nadané veřejnou vírou o své pravosti, tzv. notářský instrument. Notáři, tvůrci těchto listin, se sdružovali do kolegií, která sehrála významnou roli při povznesení notářství tím, že řídila práci notářů, vykonávala nad nimi disciplinární pravomoc, prováděla zkoušky jejich znalostí, určovala formu listiny, její náležitosti, manipulace s ní a její úschovu. V té době bylo vydáno mnoho knih o notářství, především sbírek formulářů, které přetrvaly celá staletí.

Zahraniční vlivy se velmi brzy promítly i do vývoje v českých zemích. I zde byli ve středověku u soudů činní soudní písaři, jejichž úkolem bylo zapisovat průběh soudního jednání, dále provádět zápisy do desk zemských či župních. Předpokladem pro výkon těchto funkcí byla ale určitá znalost práva. Tito písaři, kteří byli označováni různě podle svých funkcí jako zemský písař, komorní písař, větší či menší písař, městský písař, atd., používali i označení notarius terrae, protonotarius a vicenotarius, i když se jejich činnost od pravé podstaty notářství zásadně lišila, poněvadž byla spjata se soudním řízením a nikoliv se zřizováním právních listin k soukromým účelům. Také královská kancelář měla ve svých službách písaře, z nichž někteří byli učenými právníky a i tito užívali často označení notarius

¹⁴ J. BRÁZDA – R. BÉBR – P. ŠIMEK, *Notářství*; I. SCHELLEOVÁ, *Notářství*.

(notarius aulae regiae, protonotarius, notarius curiae regis) a velmi často byli osobami duchovního stavu. Nejen král, ale i markrabě moravský, arcibiskup pražský a biskupové měli své písaře či notáře (notarius episcopalis curiae Pragensis, notarius capituli, notarius vicariorum, notarius actorum konsistorii). Jednou z jejich hlavních činností bylo psát protokoly a jiné listiny s tím spojené.

Významnou roli ve vývoji notářství v českých zemích sehrál Ital Henricus de Isernia (Jindřich z Isernie), kterého mnozí historikové označují jako prvního veřejného notáře. Byl původem z Neapole, do Prahy přišel roku 1270 a přinesl s sebou velké právní vědomosti a praktické zkušenosti velmi vyspělého italského notářství. Jeho činnost je velmi obsáhlá, pracoval v kanceláři Přemysla Otakara II., založil notářskou školu na Vyšehradě, kde šířil své vědomosti, a také byl právnickým spisovatelem. Vytvořil dvě významné sbírky formulářů „Instrumenta Henrici Italici“ a „Formae privilegiorum Henrici Italici“. Přičinil se i o vznik desk zemských. Dalším významným právníkem, který se též zasloužil o povznesení veřejného notářství byl Velislav, z jehož pera vyšly mnohé sbírky formulářů.

Počet notářů, kteří byli činní jako veřejní notáři, rostl již za panování Václava II., jenž provedl i první právní úpravu notářství, kterou omezil počet notářů a začal od nich vyžadovat zkoušku o jejich způsobilosti k vykonávání úřadu a přísahu. Veřejné notáře té doby jmenoval král nebo papež, respektive ti, na něž toto právo bylo přeneseno. Počet notářů se neustále zvyšoval, ale bylo to na úkor jejich kvality. A tak se Karel IV. rozhodl přistoupit k úpravě předpisů pro notáře, a to v roce 1349. V jeho neschváleném zákoníku Maiestas Carolina bylo mimo jiné stanoveno, že veřejným notářem se může stát jen ten, kdo k tomu dostane královské zmocnění. Toho se však dostalo jen tomu, kdo o svých znalostech podal důkaz u zkoušky, byl shledán moudrým a věrným a složil přísahu. Karel IV. zároveň udělil roku 1358 pražskému arcibiskupovi Arnoštovi z Pardubic a všem jeho nástupcům právo jmenovat notáře pro celou říši a především pro české země. Kromě arcibiskupa udělil toto právo i falckrabím (ale jimi jmenovaní notáři museli nejprve prokázat zkouškou před úředníky arcibiskupa svou způsobilost). Text skládané přísahy se velmi často měnil, byl poměrně dlouhý a obsahoval vyjmenování všech povinností notářů. Uvedení notářů do úřadu se provádělo symbolicky, předáním pera a kalamáče.

Pro tuto dobu bylo typické, že veřejní notáři přijímali často i jiné funkce písařské v kancelářích dvorských, univerzitních a městských, a že naproti tomu mnoho jiných, především písařů městských, se později stávalo veřejnými notáři. Velké oblíbené v této době se

těšily sbírky vzorců a formulářů, které pomáhaly písařům, respektive nastávajícím notářům, v jejich činnosti.¹⁵

Doba Karla IV. znamenala určité vyvrcholení vývoje notářství v českých zemích. Působnost notářů se velmi rozšířila, týkala se hlavně otázek majetkových právních poměrů (prodeje nemovitostí, darování, ustanovení zmocněnců, poručníků, dlužních úpisů), ale i otázek nemajetkových (potvrzení o volbě, potvrzení o zkoušce). Zprvu nebylo povinností obracet se s těmito záležitostmi na notáře, teprve později soudy (především arcibiskupské) vyžadovaly předkládání listin ověřených notářem.

Hlavní náplní notářské činnosti v této době bylo vyhotovování listin nadaných veřejnou vírou. O celém jednání sepsal notář protokol a z něho vyhotovil notářskou listinu (instrumentum publicum). K hodnověrnosti listiny stačil notářův podpis a připojení jeho znamení.¹⁶ Tomuto jednání a sepisování protokolu měli být přítomni dva svědci, kteří byli na konci listiny uvedeni slovy „testibus fidedigbis ad premissa vocatis et rogatis“.

Notářské instrumenty byly psány na pergamenových listech a nestačil-li jeden, použilo se jich více a pak byly slepovány dohromady, číslovány a stočeny do svitku. Instrument začínal invokací, označením roku a dne, někdy i místa právního jednání. Pak následoval obsah právního jednání, uvedení svědků, jméno a podpis notáře. Na listinu byly ještě připojeny pečeti stran, popřípadě svědků. Notář uváděl při podpisu jméno své, jméno svého otce, rodiště a kým byl pověřen (papežem, císařem). Činnost notářů bezpodmínečně vyžadovala, aby řádně vedli „registra“ (cartularia), jak k tomu byli přísahou zavázáni. Notář totiž o jednání vyhotovil imbreviaturu (obsahovala datum, účastníky, stručný obsah jednání) a z ní teprve vydal instrument. Tyto imbreviatury tvořily registra, která byla po smrti notáře předávána jeho nástupci.

Úprava notářství provedená Karlem IV. byla v platnosti až do vydání nového říšského notářského řádu v roce 1512, který v českých zemích až později zavedl Ferdinand I. Období vlády Karla IV. bylo mimo jiné i vyvrcholením vývoje v oblasti notářství. V další etapě vývoje začalo postupně docházet k úpadku. Funkci notáře zastávali většinou lidé, kteří neměli valného právního vzdělání. Prohlubující se krizi notářství v průběhu šestnáctého a počátku sedmnáctého století vyřešil až císař Karel VI. v roce 1725, kdy vydal rozhodnutí o tom, že všichni současní notáři musí být řádně přezkoušeni a v úřadech smí být ponecháni jen ti, kteří jsou způsobilí. Zároveň také rozhodl, že se o funkci notáře nesmí nikdo ucházet

¹⁵ Známy je právní formulář Domažlického písaře „formularius Joannis dicti Přimda, publici notarii“.

¹⁶ Toto znamení bylo neměnné, obyčejně obsahovalo iniciály jména notáře a často též kříž.

u papeže bez souhlasu císaře, a že papežští notáři nesmí svůj úřad vykonávat bez císařova souhlasu.

Dalším mezníkem byla vláda Josefa II., který v obecním soudním řádu z 1. května 1781 stanovil, že za veřejnou listinu se pokládá jen notářský směnečný protest a ostatní notářské listiny se za veřejné nepokládají. V roce 1796 bylo toto ustanovení v některých rakouských zemích opraveno a všechny notářské listiny byly uznány za listiny veřejné. Patentem z 9. dubna 1782 bylo notářům povoleno zastupovat klienty u obchodních a směnečných soudů.

Dvorní dekret vydaný v roce 1788 upravoval zřizování veřejných notářů zemským místodržitelstvím. Každý notář byl brán do přísahy, zvolil si svůj osobní znak a pečeť a obdržel diplom. O tom všem byl pak u zemského místodržitelství sepsán zápis. Všichni ostatní notáři, pokud nedostali diplom zemského místodržitelství, byli vyloučeni z notářské činnosti. Další omezení obsahoval dvorní dekret ze dne 29. února 1804, který stanovoval, že notář smí své oprávnění vykonávat a svého znaku užívat pouze v té zemi, kde byl za notáře přijat. Následující dvorní dekret z 9. června 1821 znamenal velký zásah do působnosti notářů. Stanovil, že jen směnečné protesty jsou listinami veřejnými, nikoli ostatní notářské listiny. Všem notářům byly dosavadní diplomy odňaty a vydány nové s novou formulací. Tento dekret dále provedl změnu kompetence ustanovování notářů tím, že toto oprávnění přenesl na Nejvyšší soud. V souvislosti s tím změnil obsah přísahy, kterou nesměl notář skládat dřív, dokud nezaplatil taxu a nepředložil notářský znak. V roce 1842 bylo notářům odebráno povolení z roku 1782, že směji zastupovat před obchodními a směnečnými soudy, a to v tom případě, že neměli oprávnění vykonávat advokacii. Z uvedených informací vyplývá, že od roku 1781 bylo v českých zemích jen notářství směnečné a ostatní činnosti, jako zřizování právních listin, obstarávali advokáti, patrimoniální úřady a pokoutníci. Byl to stav nesrovnatelný se situací ve většině evropských zemích, kde všude notářství vyvíjelo svoji normální činnost. Tato situace se změnila až roku 1848.

Rok 1848 byl mezníkem pro formování moderního právního řádu. V tomto roce převzalo dozor nad notářstvím ministerstvo spravedlnosti a začala se připravovat nová právní úprava notářství odpovídající současným potřebám. Stalo se tak císařským patentem z 29. září 1850, číslo 366 říšského zákoníku, jímž byl vydán Rakouský notářský řád, pro který byl vzorem notářský řád francouzský. Jeho platnost však netrvala příliš dlouho, už 21. května 1855 byl pod číslem 94 ř. z. vydán nový notářský řád, který se ukázal jako vhodnější a propracovanější. Zejména podstatným způsobem zjednodušoval určité formality. Rozhodujícím obdobím pro organizaci novodobého notářství a formování jeho právní úpravy se stal počátek sedmdesátých let 19. století. Dne 25. července 1871 byl vydán pod číslem 75 ř. z. nový

notářský řád a spolu s ním pod číslem 76 ř. z. zákon o nezbytnosti notářských spisů pro některá právní jednání a o nezbytnosti legalizace podpisů na tabulárních listinách. Tento zákon potom v nezměněné podobě platil až do vzniku Československé republiky.

Recepční zákon z 28. října 1918 převzal veškerý rakouský právní řád. Notářství bylo v podstatě svobodným povoláním s určitými rysy oficiality (sepisování veřejných listin, ověřování, osvědčování) a s funkcí pomocného státního orgánu (soudní komise). Tato jednání, která notáři prováděli jako pomocný orgán soudu coby soudní komisaři, byla placena notářům účastníky, nikoli státem. V období první republiky platil pro notáře „*numerus clausus*“ a počet a sídla notářů byla pevně stanovena ministerstvem spravedlnosti. Notáře jmenoval ministr spravedlnosti, jenž měl i nejvyšší dozor na výkon notářství. Jednalo-li se o agendu soudně komisařskou, náležel dozor na nižší úrovni krajským nebo vrchním soudům, na jiných úsecích praxe pak autonomním notářským orgánům, notářským komorám.

K zásadním změnám v organizaci, ale i charakteru notářství došlo až po únorovém převratu v roce 1948. V souvislosti s tzv. zlidověním soudnictví a s jeho unifikací, zjednodušením, došlo i k úpravě notářství, které se mělo přizpůsobit novým poměrům. Výsledkem byl zákon č. 201/49 Sb. a v návaznosti na něj nařízení ministra spravedlnosti číslo 202/49 Sb., jež vstoupily v platnost od 21. srpna 1949. Sice se v zásadě nezměnily úkoly notářství, došlo však k jejich nové organizaci. Notáři se stali členy krajských notářských sborů. Notářství přestalo být svobodným povoláním, ztratilo svůj podnikatelský charakter. Již zmiňovaný zákon sjednotil instituci notářství na celém území republiky, zrušil notářské komory a zajistil větší koordinaci s justičními orgány.

Další zásah do postavení a působení notářství znamenaly nové občanskoprávní kodifikace v období tzv. právníké dvouletky. V roce 1950 to byl občanský zákoník a občanský soudní řád, jež začal platit od roku 1951. V návaznosti na tyto kodexy, které podstatně změnilly úkoly notářství, bylo třeba připravit novou právní úpravu notářství, a proto se notářství v roce 1951 dočkalo dalších změn. Byl vydán zákon č. 116/1951 Sb., doplněný nařízením ministra spravedlnosti č. 117/51 Sb. a dále nařízením ministra financí č. 118/51 Sb. o notářských poplatcích. Nový notářský zákon rozlišoval tři okruhy působnosti státního notářství. Byla to činnost ve vlastním okruhu působnosti, spočívající především v sepisování notářských listin, činnost z pověření soudu, což bylo rozhodování o dědictví a podobných záležitostech, a činnost na žádost stran.

Změnila se zásadně i organizace. Došlo ke zřízení „státního notářství“ v obvodech okresních soudů. Notářství se tak stalo státním úřadem a notáři i notářští zaměstnanci státními zaměstnanci.

2. 1. 2. *Zákonné normy a organizace notářství*

Instituce notariátů byla v Rakousku obnovena patentem z 29. září 1850 a jejich zpočátku široká působnost byla omezována a upravována dvěma zákony: číslo 55 z 21. května 1855 a číslo 75 z 25. července 1871. Následující kapitola vychází z těchto tří notářských řádů.

Notářský řád z roku 1850 přidělil každému notáři určitý notářský okres, který obsahoval nejméně obvod jednoho okresního soudu. Několik takových okresů bylo sdruženo v jeden obvod, který byl územně shodný s obvodem krajského soudu a spravovaný notářskou komorou. Notářství byla v českých zemích sdružena v devíti notářských komorách, z nichž jedna měla sídlo v Českých Budějovicích.

Vrchní vedení notářství náleželo ministrovi spravedlnosti, vlastní dozor pak příslušel prezidentům vrchních zemských soudů.¹⁷ Ti měli dohlížet na občasné kontroly notářských komor. Vrchní státní zástupce měl právo nahlížet do protokolů a seznamů notářské komory.

V sídle každého vrchního zemského soudu měl být zřízen **notářský archiv**. Až do jeho zřízení měly vykonávat jeho práci soudy první instance. Představení těchto soudních dvorů měli k tomuto účelu na některého radního přenést práci ředitele archivu. Notářský archiv byl určen pro přijímání a stálé uchovávání spisů a pečetí notářů, kteří vystoupili z úřadu nebo zemřeli. Když notář ve svém sídle skončil, byl k němu vyslán úředník archivu, který měl převzít jeho spisy. Působil-li notář dál od sídla archivu, mohly se spisy ponechat jeho nástupci. Jestliže byl notář přeložen v rámci okresu notářské komory, mohl si vzít své spisy s sebou. Také staré pečetě se musely odevzdávat do notářského archivu. Notářské archivy měly psát také zprávy o spisech v nich uložených a měly z nich žadatelům vydávat vyhotovení, přepisy, výpisy a vysvědčení.

Úředníci archivu se skládali z ředitele, adjunkta a tajemníka, které jmenoval ministr spravedlnosti, a z nižších úředníků. Ředitelem se měl stát pouze zasloužilý notář a na jeho místo vypisovala notářská komora konkurs.

V každém místě, kde byl soudní dvůr první instance, se měla zřídit **notářská komora**, která se skládala ze sboru notářů v okrese notářského archivu. Pokud v některém místě nebyla zřízena notářská komora, její funkci převzal prozatímně soudní dvůr první instance. Ředitel notářského archivu měl být i prezidentem notářské komory. Kromě prezidenta tvořilo komoru ještě 4-8 členů (podle počtu notářů v jejím obvodu), které volili notáři okresu ze svého středu. Komora se shromažďovala k jednání jedenkrát měsíčně v určitý den. Když bylo zapotřebí, tak

¹⁷ J. JANÁK – Z. HLEDÍKOVÁ, *Dějiny správy*, s. 382.

i vícekrát. Usnesení se děla podle většinového systému, došlo-li k rovnosti hlasů, rozhodl prezident. Členové komory byli voleni na tři roky, kromě poloviny z nich, která po dvou letech vystoupila a byla nahrazena nově zvolenými členy. Každý notář byl povinen volbu své osoby přijmout. Spolu se členy komory se volili i náhradníci, kteří v případě potřeby nahradili některého člena.

Do působnosti notářské komory patřilo vedení seznamů notářů s daty jejich nástupu, evidence prohřešků, vedení seznamů praktikantů (včetně údajů, kde na praxi byli, jak vykonali zkoušku a poznámky o jejich působení), podávání návrhů na organizační změny notářství, například o spojení či rozdělení notářských okresů, o přeložení úředních sídel notářů, o úředních předpisech a tarifech. K notářské komoře také směřovaly veškeré stížnosti stran.

Na uprázdněná místa notářů vypisovala notářská komora veřejnou soutěž. Podmínkou jmenování byla domovská příslušnost, bezúhonnost, svéprávnost, složení tří státních zkoušek, čtyřletá praxe a složení peněžité kauce.¹⁸ Do funkce ale notáře jmenoval ministr spravedlnosti, ne notářská komora. V některých případech, kdy by vypisování konkursu bylo zbytečné, mohla komora a soud podat návrh na určitou osobu a ministr ji jmenoval i bez konkursu. Žádosti na notářská místa se podávala rovněž u notářské komory.

Notářská komora také vydávala notářům jejich repertoria a knihy úschov. Prováděla i jejich zpětnou kontrolu, případně mohla udělovat disciplinární sankce za nesprávné zápisy v těchto knihách. Komora byla také povinna čas od času udělat kontrolu spisů notářů svého okresu přímo u nich v kanceláři.

Chtěl-li notář na déle než tři dny odcestovat z bydliště, musel to oznámit notářské komoře. Ta mu mohla dát propuštění až na čtyři týdny (podle notářského řádu z roku 1855 na 14 dní). Na šest týdnů mohl notář dostat volno skrze povolení soudu první instance a prezident vrchního zemského soudu mu mohl povolit dovolenou až na tři měsíce. Delší volno a dovolenou do zahraničí mohl povolit jenom ministr spravedlnosti. Notářská komora v případě notářovy nepřítomnosti musela ustanovit **substituta** (náměstka), kterým mohl být notář z téhož místa či okresu nebo notářský praktikant, který už měl složenou zkoušku, a který musel složit přísahu. Notářská komora na něho podala zdůvodněný návrh prezidentovi vrchního zemského soudu, který ho poté ustanovil. Substitut pokračoval dál v repertoriu zastupovaného notáře, ale v každém spise, který vyhotovil, musel uvést poznámku, že je jen náměstkem.

¹⁸ K. MALÝ a kol., *Dějiny*, s. 270.

Tresty při provinění notářů byly dvojího druhu. Za prvé tresty pořádečné, které ukládala notářská komora s možností odvolání k vrchnímu zemskému soudu, a kterými byly: napomenutí, domluva nebo peněžítá pokuta do 100 zl. Druhým typem trestu byl trest disciplinární, který určoval disciplinární senát vrchního zemského soudu na návrh notářské komory, státního zastupitelství nebo prezidenta vrchního zemského soudu. Trestem zde byly: peněžítá pokuta 100-500 zl., dočasná suspenze nebo sesazení.

Způsobilym pro vykonávání notářského úřadu byl ten, kdo měl rakouské občanství, byl zletilý, bezúhonný, požíval všech občanských práv, znal jazyky užívané v místě působení a měl notářské zkoušky (podle notářského řádu z roku 1855 bylo povinné i křesťanské náboženství). Na notářské místo měl být vypisován konkurs, ale notářská komora mohla někoho navrhnout zemskému soudu, který ho poté doporučil ministru spravedlnosti. Každý notář musel před jmenováním do úřadu složit jistinu, jejíž velikost se lišila podle velikosti sídla. Pak teprve dostal zřizovací dekret od prezidenta vrchního zemského soudu. S notářským místem se nemohl spojovat žádný jiný státní úřad s platem, provozování obchodu, dohazovačství a komisionářství a veškerá jiná vedlejší zaměstnání, která by nebyla funkce notáře hodna. Když chtěl notář pracovat pro obec za plat, musel o tom rozhodnout ministr spravedlnosti a vrchní soud.

Kompetence úřední každého notáře se vztahovala na celý okrsek soudního dvoru první instance, pro který byl jmenován. Každému notáři se v tomto okrsku vykávalo určité úřední sídlo, v kterém se musel zdržovat. Nebylo mu dovoleno, aby měl ještě jednu kancelář na jiném místě.

Před jmenováním do úřadu musel notář předložit návrh své notářské pečeti ke schválení vrchnímu soudu. Na pečeti měl být rakouský říšský orel,¹⁹ jméno a příjmení notářovo, jeho funkce a jméno místa a korunní země, ve které bydlel. Po schválení musel ještě složit notářský slib, po kterém obdržel jmenování.²⁰ Při přeložení na jiné místo nemusel notář znovu skládat přísahu, ale musel opět předložit nový návrh své pečeti, případně doplnit kauci.

Působnost notářů byla trojího druhu:

- a) *vlastní činnost notářů, při jednání stran u nichž byla předeptsána forma notářského spisu* – smlouvy svatební, kupní, směnné, o darování bez skutečného odevzdání, o společnostech s.r.o., převody podílu společníků, potvrzení o přijetí věna, listiny o právních jednáních mezi slepými, hluchými a jiné

¹⁹ Podoba znaku se samozřejmě měnila podle státního zřízení.

²⁰ Notářský slib viz. Příloha č. 3.

- b) *konkurující se soudy* – zápisy testamentů, směnečné protesty, ověřování podpisů, osvědčení o průběhu schůzí a valných hromad
- c) *konkurující s advokáty* – soukromé listiny a různá právní podání, obhajování ve věcech trestních, zastupování ve věcech sporných, listiny o manželských rozvodech a rozlukách²¹

Notář nesměl psát takový spis, ve kterém nějakým způsobem figuruje osoba jeho nebo jeho rodinných příslušníků a příbuzných. Také nesměl stranu, které vedl spis, zastupovat v právních rozepřích u soudu. O jednotlivých typech notářských písemností budu pojednávat v samostatné kapitole.

Notáři mohli působit také jako soudní komisaři. Spadalo sem zapisování úmrtí a vyjednávání pozůstalostí, soudní odhady ve věcech sporných a mimosporných a předsedání dražbám čili prodejům soudních statků. Notář měl za povinnost vést o svém jednání jako soudní komisař zvláštní jednací protokol.

Notářský plat se mohl skládat ze tří částí. První se nazývala „honorář“, který byl buď podle sazby, pak se jednalo o honorář jednací, nebo byl stanoven podle času stráveného při jednání, pak šlo o honorář časový. Druhou částí platu bylo výchozné a útraty pocestní. Výchozné činilo jeden zl., bylo-li jednání mimo kancelář. Poslední část platu tvořil tzv. „plat od psaní“, který činil 6 kr. za stranu o 25 řádcích. Platil se jak prvopis, tak přepis. Tyto sazby jsou z roku 1850 a samozřejmě nebyly trvalé a v průběhu času se části měnily. Nové sazby pak vycházely jako zvláštní vládní nařízení.

²¹ B. JANOŮŠEK a kol., *Státní archiv v Třeboni. Průvodce po archivních fondech I*, Praha 1957, s. 133-134.

2. 1. 3. Notářství v Českých Budějovicích

Císařským patentem číslo 366 z 29. září roku 1850 byla ve většině rakouských zemích zavedena instituce notářství. V Českých Budějovicích byla zřízena dvě notářská místa. První bylo obsazeno necelý rok po vydání Notářského řádu,²² druhé hned rok nato. V rozmezí let 1851-1951 se na těchto místech vystřídalo postupně třináct veřejných notářů (J. Donner, A. Kühnl, B. Adam, K. Havelka, V. Höger, J. Veselý, J. Říha, E. Touš, F. Mattusch, M. Ševcovic, T. Jakowitz, J. Broukal a K. Riedl). Zpočátku zastával českobudějovický notář rovněž i místo notáře v Lišově (A. Kühnl) a v Hluboké nad Vltavou (V. Höger). To trvalo do roku 1872 (Hluboká), respektive 1873 (Lišov), kdy i tam vznikla samostatná notářská místa. Těchto třináct notářů mělo za sebe jako náhradu v době nepřítomnosti dohromady devatenáct substitutů (některý notář žádného, jiný hned několik).²³

V Českých Budějovicích bylo i sídlo notářské komory. Ta se nacházela v sídle krajského soudu a skládala se z notářů daného obvodu. Nařízení, vydané ministerstvem spravedlnosti dne 22. září 1854 ustanovovalo, kolik má kde být notářů. Na Moravě jich bylo 57, v Čechách 187. V Českých Budějovicích měli být dva notáři, v okrsku Budějovického krajského soudu bylo zřízeno sedm notářských míst.²⁴ Nejdříve tvořilo Českobudějovickou notářskou komoru jen sedm notářů, což se změnilo po vydání nového zákona o notářství roku 1871, kdy se celkový počet notářů okresu zvětšil na šestnáct. Patřil sem notář z Lišova, Hluboké nad Vltavou, Trhových Svinů, Nových Hradů, Vyššího Brodu, Kaplice, Třeboně, Nové Bystřice, Týna nad Vltavou, Českého Krumlova, Chvalšín, Horní Plané, Jindřichova Hradce, Lomnice nad Lužnicí a již zmiňovaní dva notáři z Českých Budějovic. Prezidentem notářské komory pak byl často zvolen některý z těchto českobudějovických notářů. Notářská komora měla podle zákona organizovat pravidelné schůzky notářů, což pravděpodobně také dělala.

Notářská komora v Českých Budějovicích fungovala pouze do roku 1936, kdy bylo výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 6. listopadu 1935 číslo 55697 nařízeno sloučení kolegia notářů v obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích s kolegiem notářů v obvodu Notářské komory v Praze. Platnost tohoto nařízení byla od 1. ledna 1936.²⁵

Po zavedení zákona číslo 201/49 Sb. a v návaznosti na něj vydaném nařízením ministra spravedlnosti číslo 202/49 Sb., jež vstoupily v platnost od 21. srpna 1949, došlo k nové

²² První rakousko-uherský notář po vydání Notářského řádu z roku 1850 byli jmenováni až 1. října 1851, kdy začal zákon platit i po praktické stránce.

²³ Viz příloha č. 1.

²⁴ Zemský věstník vládní pro království české, 1854, s. 622-623.

²⁵ VMS XVII., 1935, č. 11, s. 182.

organizaci notářství. Notáři se stali členy krajských notářských sborů. Takový logicky vznikl i v Českých Budějovicích a plnil funkci, kterou dříve zastávala notářská komora. Podobně jako v jejím případě i tady byly povinné schůzky těchto sborů. Z dopisů notáře Riedla s jeho notářským kolegou Tuscherem a z dopisů notáře Broukala s kolegou Lichkou z Hluboké nad Vltavou je ale zřejmé, že jakési notářské schůzky existovaly, i když již v Českých Budějovicích notářská komora nebyla. V případě notáře Riedla šlo zřejmě o schůzky nově vzniklého krajského sboru notářského, ale v období, z něhož pochází korespondence notáře Broukala, nebyla povinnost žádné schůzky pořádat.

Na následujících řádcích se pokusím podívat na budějovické notáře poněkud podrobněji. Informace o jejich soukromém životě jsem čerpala ze zpráv či nekrologů v novinách, z výročních zpráv různých spolků, jejichž byli členy. Životní data jsem našla v městských knihách, které jsou uloženy v Státním okresním archivu v Českých Budějovicích nebo z úmrtních oznámení. Informace úředního charakteru jsem našla ve Věstnicích ministerstva spravedlnosti, ale především v samotných spisech jednotlivých notářů. Z tohoto zdroje vycházejí veškeré údaje o substitutech a rovněž údaje o sídlech notářů, které jsou doplněny informacemi z dobových adresářů a městských knih.

JOSEF DONNER

Prvním českobudějovickým notářem, po uvedení zákona z roku 1850, byl hned od dalšího roku, tedy roku 1851, Dr. Josef Donner. Byl zároveň i budějovickým rodákem, narodil se roku 1794. Se svou o patnáct let mladší manželkou Annou měl dva syny, Friedricha (*1832) a Johanna (*1838), kteří byli vojáky.²⁶

Ve funkci notáře pracoval J. Donner po dobu čtrnácti let, do roku 1865. Bohužel se mi nepodařilo stoprocentně zjistit, zda tohoto roku zemřel, či byl přeložen do jiného působiště. Vzhledem k tomu, že v posledních dvou letech za něj úřadoval substitut, je možné usuzovat, že mu zdravotní stav zabraňoval v práci a je tudíž pravděpodobnější ta varianta, že roku 1865 skutečně zemřel. Tuto domněnku by potvrzoval i fakt, že jeho rodina v Českých Budějovicích žila i po roce 1965. 78

Zajímavostí je jméno substituta, který ho v době nepřítomnosti zastupoval. Byl jím pozdější českobudějovický notář Karel Havelka, který svou zástupnou funkci vykonával od 18. srpna 1863 do 30. července 1865.

²⁶ SOKA České Budějovice, Archiv města (dále AM) České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. A 1, s. 30.

ANTONÍN KÜHNL

Druhé notářské místo v Českých Budějovicích bylo obsazeno Antonínem Kühnlem, který pocházel z Prahy. Ten byl notářem od roku 1852 do roku 1868, kdy po delší nemoci ve věku 51 let zemřel. Po dobu svého působení v Českých Budějovicích bydlel se svou manželkou Karolínou na adrese Ringplatz 255.²⁷

BEDŘICH ADAM

Notář Bedřich Adam se narodil roku 1828 v Příbrami. Se svou manželkou Ludovikou neměl žádné děti.²⁸ V Českých Budějovicích působil poměrně krátce, a to pouhých šest let. Nastoupil na místo po notáři Josefu Donnerovi v roce 1865 a již v roce 1871 obdržel na svou vlastní žádost notářské místo v Praze.²⁹ Tam vydržel až do roku 1899, kdy se svého místa zřekl.³⁰

KAREL HAVELKA

Dr. Karel Havelka se narodil roku 1831. Pocházel z Heřmanova Městce a do Českých Budějovic přišel jako mladý muž. Již v roce 1863 se s ním setkáváme jako s náměstkem notáře Josefa Donnera, roku 1869 nahradil v úřadu notáře Antonína Kühnla. Na rozdíl od něho zůstal ve své funkci opravdu dlouho – do roku 1914, tedy čtyřicet pět let. S těmito odslouženými lety je v Českých Budějovicích nejdéle působícím notářem. V letech 1881-1884 byl Dr. Havelka pravděpodobně prezidentem notářské komory. V roce 1888 byl zvolen již pouhým členem jejího vedení, v roce 1894 pak jen náhradníkem členů.³¹ Ke konci života byl již nemocný, proto jej v úřadě zastupoval substitut František Mattusch. Jinak ale po celou dobu svého úřadování nikdy v práci nechyběl.

Ač byl rodem Čech, brzy po nástupu do hodnosti notáře se přiklonil k německé části obyvatelstva a byl v rámci jejího kulturního, společenského, politického a veřejného života velmi činný. Německy vychoval i celou svoji rodinu. Jejich domovem byl dům číslo 1 v Krajinské ulici, tehdy nazývané Landstrasse. Se svou o třináct let mladší manželkou Marií, za svobodna Rozumovou, měl dceru Marii (později provdanou za inspektora Tomaschka) a tři syny. Rudolfa, který pracoval v Moravské zemské radě, a Karla s Ottou, které stihl ještě během svého života pochovat. Otto Havelka zemřel již jako šestnáctiletý

²⁷ SOKA České Budějovice, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. E I, s. 149; TAMTÉŽ, Ohlédací protokoly zemřelých, s. 137.

²⁸ TAMTÉŽ, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. F I, s. 1.

²⁹ Budivoj, 1871, č. 38, 11. května.

³⁰ VDJ XVI., 1899, č. I., s. 30.

³¹ VDJ IV., 1888, č. XVI., s. 155; VDJ X., 1894, č. XVI., s. 138.

(1. září 1883). Karel, který byl advokátem ve Vídni, zemřel v roce 1908 ve věku 43 let. Kromě synů přežil Dr. Havelka o jeden rok i svoji manželku.³² Sám zemřel 23. listopadu 1914 ve věku 83 let, po delší nemoci.³³

Jak již bylo řečeno, notář Havelka se velmi aktivně účastnil veřejného života města, byl členem několika českobudějovických spolků, samozřejmě těch německých. Byly to Deutschen Turnverein, kam vstoupil roku 1863 a byl jedním z prvních členů, a Erherzog Rainer Militär- Veteranenverein, jehož členem se stal roku 1893.³⁴ Kromě těchto aktivit byl ještě mnohaletým členem představenstva Českobudějovické spořitelny (Budweiser Sparkasse) a rovněž dlouholetým členem obecního zastupitelstva. V rámci Českobudějovické spořitelny byl činný od roku 1883, kdy se stal členem výboru vedení. Již od následujícího roku až do roku 1909 byl vždy členem představenstva, tedy plných 25 let.³⁵ Zřejmě i díky aktivitě v oblasti veřejného života ve městě mu bylo dne 21. ledna 1902 uděleno čestné občanství.³⁶

VILÉM HÖGER

V roce 1871 se objevuje ve městě nový notář, který vystřídal odcházejícího notáře Bedřicha Adama. Byl jím Vilém Höger, který do Českých Budějovic přišel po dlouhém období střídání působišť. Díky poměrně obsáhlému nekrologu v novinách Budweiser Kreisblatt³⁷ je možné nahlédnout do jeho života více, tedy především do toho profesního. Dr. Höger se narodil 22. března 1819 jako syn městského radního v Litoměřicích. V roce 1820 byl jeho otec přeložen do Prahy, kde mladý Vilém v roce 1841 absolvoval právnické studium a začal se svou praxí u hrdebního soudu. V následujícím roce přestoupil jako koncipient k české komorní prokuratuře. Roku 1844 byl promován doktorem veškerého práva. V létě roku 1847 opustil Prahu a odebral se do Salcburku, kde byl zaměstnán jako koncipient u advokáta. Při organizování zemských soudů v roce 1850 byl jmenován náměstkem státního návladního u Zemského soudu v Salcburku a počátkem dalšího roku byl ve stejné hodnosti přeložen do Českých Budějovic. Roku 1855 se Vilém Höger stal pomocným úředníkem u Okresního úřadu v Nové Bystřici. Toto místo opustil po dvou letech a s ním i celou státní službu, když se stal notářem v České Lípě. Z tohoto města pak byl roku 1871 ve stejné funkci

³² SOKA České Budějovice, Sbirka dokumentace, sign. K 1086/4, kart. 23; TAMTÉŽ, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. E III, s. 103a.

³³ Budweiser Zeitung, 1914, č. 140, 24. listopad, s. 8.

³⁴ K. SCHRAMM, *Bericht des Deutschen Turnvereines in Budweis*, Budweis 1912, s. 63; W. BÖHM, *Bericht über die Gründung, Entwicklung u. Thätigkeit der Erherzog Rainer I. Militär-Veteranen-Vereines in Budweis*, Budweis 1896, s. 29.

³⁵ SOKA České Budějovice, Českobudějovická spořitelna České Budějovice.

³⁶ J. CHVOJKA, *Čestní občané města Českých Budějovic*, České Budějovice 1997, s. 23-24.

³⁷ Budweiser Kreisblatt, 1881, č. 21, 12. března, s. 2.

přeložen do Českých Budějovic.³⁸ Zde se mu dařilo, neboť byl po smrti krumlovského notáře Kardasche zvolen prezidentem budějovické notářské komory a v jejím čele zůstal až do své smrti. Kromě budějovického notářského obvodu patřil Högrovi v prvních letech v Českých Budějovicích také obvod Hluboké nad Vltavou, kde bylo notářství zřízeno až v roce 1872.

Co se osobního života týče, víme, že Dr. Höger byl ženatý a měl se svou ženou Aloisí (*1929), rozenou Eskhardtburg, pět dětí. Dva syny – Gustava (*1851) a Viléma (*1864) a tři dcery – Marii (*1852), Aloisii (*1854) a Emílii (*1858).³⁹ Nejstarší syn Gustav byl askulantem u Zemského soudu v Linci a zemřel tři roky před svým otcem. Pokud bychom chtěli poznat i Högrův charakter, musíme se spolehnout na již výše zmiňovaný nekrolog, podle kterého byl Vilém Höger „skrz na skrz vřelým zástupcem Němců a obráncem svobody a práva“, rovněž se zde můžeme dočíst, že „byl sice drsného zevnějšku, ale znamenitého srdce, ve kterém si uchovával ideály z mládí“. Dr. Vilém Höger strávil v Budějovicích jako notář deset let. Svůj úřad zastával až do své smrti v březnu roku 1881.

JIŘÍ VESELÝ

Dr. Jiří Veselý se narodil roku 1827. Byl ženatý a měl 4 dcery. Leopoldínu (*1859), Annu (*1861), Kristýnu (*1863) a Ludowiku (*1867). Poslední dvě se narodily v Prachaticích, z toho se dá usuzovat, že tam Veselý minimálně v rozmezí let 1863-1867 působil.⁴⁰

Jiří Veselý nastoupil do funkce českobudějovického notáře po Vilému Högrovi v roce 1881 a zůstal v ní do roku 1889. Od 30. června 1886 do 4. srpna téhož roku jej zastupoval substitut Jan Gregora, se kterým se setkáme i u dalších notářů. Devatenáctého září 1885 byl notář Veselý zvolen náměstkem prezidenta Českobudějovické notářské komory Dr. Nietscheho,⁴¹ o tři roky později se stal prezidentem komory sám.⁴² Na počátku roku 1889 byl pak Jiří Veselý přeložen, pravděpodobně na svou vlastní žádost, a to do Jindřichova Hradce na místo po zesnulém poslanci Fáčkovi.⁴³

JAN ŘÍHA

Dalším notářem působícím v Českých Budějovicích byl Jan Říha (narozen 3. května 1841), který nastoupil na místo přeloženého notáře Jiřího Veselého. Do města přišel z Hluboké nad Vltavou, kde působil ve funkci notáře devět let, a to od 5. února 1880 do

³⁸ Budivoj, 1871, č. 59, 23. července.

³⁹ SOKA České Budějovice, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. A I, s. 103.

⁴⁰ TAMTÉŽ, sign. E I, s. 378.

⁴¹ VDJ I., 1885, č. XVIII., s. 158.

⁴² VDJ IV., 1888, č. XVI., s. 155.

⁴³ VDJ V., 1889, č. VII., s. 79; Budivoj, 1889, č. 29, 11. dubna.

27. října 1889, kdy byl na svou vlastní žádost přeložen.⁴⁴ Svoji kancelář měl po celou dobu působení v Českých Budějovicích v Biskupské ulici číslo tři. Dr. Říha po sobě zanechal celkem devět vnuček a dva vnuky. Jeho manželka Josefa, rozená Kellerová, se narodila roku 1852 v Chrudimi. Spolu měli pět dětí, tři syny – Jana, Jiřího a Viktora a dvě dcery – Gabrielu (*1888) a Emilii (*1878). Gabriela zemřela již v sedmnácti letech, Emilie, která se provdala do Prahy za profesora na lékařské fakultě UK Františka Mareše (v letech 1913-1914 a 1920-1921 byl dokonce rektorem UK),⁴⁵ měla pět dcer a jednoho syna. Zbylých pět vnoučat obstarali synové. Jan (*1875) se stal vrchním komisařem u státních drah (od roku 1901 působil v Plzni), druhý syn Jiří (*1883) působil nejprve jako krajský lékař v Koziencích, poté jako vrchní okresní lékař v Příbrami a nejmladší syn Viktor (1886-1958) byl advokátem v Praze.⁴⁶

Po celou dobu notářské činnosti zastupovalo Říhu mnoho substitutů. Byl to již zmiňovaný Jan Gregora (později získal notářské místo ve Skutči a potom také v Plzni) a dále Jan Řebík (ten byl roku 1911 jmenován notářem v Lišově, roku 1928 pak byl přeložen do Klatov),⁴⁷ Emanuel Malík (v letech 1931-1935 pracoval jako notář v Písku⁴⁸) a Richard Engelthaler. Jen notář Emanuel Touš měl více substitutů nežli Jan Říha. Zastupovali ho ale ve většině případů jen po dobu jednoho měsíce v letním období (kromě času na konci života, kdy byl již nemocen a v úřadu chyběl častěji), je tedy možné, že v tomto čase jezdíval někam do lázní či na letní byt.

Notář Říha působil mnoho let velmi aktivně v Českobudějovické notářské komoře. Již roku 1887, ještě jako notář v Hluboké nad Vltavou, se stal jejím přisedícím.⁴⁹ Poté působil jako její prezident (s krátkými přestávkami) v letech 1892-1914. Naposledy byl jejím prezidentem zvolen 7. února 1912. V dalším zvolení mu zabránila smrt.

Tak, jak byl činnorodý notář Havelka na straně budějovických Němců, tak by se dal notář Říha chápat jako určitý jeho protipól na straně Čechů. Již od počátku svého života v Českých Budějovicích se zapojoval do všech možných aktivit směřujících k povznesení české části obyvatelstva města a významně se zasloužil o její kulturní činnost. Byl členem hned několika českých spolků, kde byl vždy velmi aktivní. Významné bylo jeho působení v Sokolu

⁴⁴ VDJ V., 1889, č. XV., s. 155.

⁴⁵ Biografický slovník pražské lékařské fakulty 1348-1939 II., Praha 1993, s. 160-161.

⁴⁶ SOKA České Budějovice, Sběrka dokumentace, sign. K 1086/9, kart. 29; TAMTÉŽ, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. F V, s. 153.

⁴⁷ SOKA České Budějovice, Notářství Lišov – inventář, s. 5.

⁴⁸ SOKA Písek, Notářství Písek – inventář, s. 1.

⁴⁹ VDJ I., 1885, č. XVIII., s. 158.

Českobudějovickém, kam vstoupil již roku 1889.⁵⁰ Dále byl členem pěvecko-hudebního spolku Hlahol, i když jen členem přispívajícím.⁵¹ Nejvýznamnější byla ale jeho činnost v Besedě Českobudějovické, do jejíž řad vstoupil ve stejném roce jako do Sokola. Mezi členy Besedy patřil rovněž Říhův nejstarší syn Jan (od roku 1901).⁵² V roce 1895 byl náměstkem starosty Besedy v uvítacím výboru pro panovníka, který do Českých Budějovic přijel za účelem velkých vojenských cvičení a pobýval zde tři dny. Zda se ale skutečně setkali nebo spolu dokonce hovořili není z „Besedních zpráv“ známo. Dr. Říha se také jako zástupce Besedy účastnil slavnostního vysvěcení české školy Matičné na Lineckém předměstí a dalších významných akcí.⁵³

Po dosti dlouhou dobu (od 6. července 1896 do 29. března 1906) stál Dr. Říha dokonce v čele Besedy jako „neúnavný, zájmů besedních vždy dbalý starosta“.⁵⁴ Bylo to plných deset let, čímž se stal druhým nejdéle působícím starostou Besedy.⁵⁵ Pak mu ale jeho zhoršující se zdravotní stav zabránil v aktivní činnosti a on koncem správního roku na místo starosty rezignoval. Pro jeho zásluhy mu ale bylo roku 1907 uděleno alespoň členství čestné a na jeho starostování vřele vzpomínali i ve výroční zprávě Besedy z roku 1906: „Úřadu svému věnoval se cele a zastával jej se vzornou obětavostí. Dobro a zdar Besedy byl mu nade všecko, za jeho správy Beseda zmohutněla tak, že počet členstva dostoupil nejvyšších čísel. Působení Dr. Jana Říhy bude vždy v Besedě s žehnáním vzpomínáno“.⁵⁶

Tyto řádky působí trochu jako poslední rozloučení nebo nekrolog, ale Dr. Říha žil ještě dalších jedenáct let. Když pak v noci na 20. února roku 1917 zemřel (bylo mu 76 let), nenajdeme už o něm ve zprávách z Besedy žádnou zmínku. Zprávu o tom přináší jen poměrně krátký nekrolog v novinách, který vyzdvihuje jeho přínos pro město.⁵⁷ Pohřeb se konal v Hluboké nad Vltavou a tělo zesnulého notáře bylo uloženo na tamním hřbitově do rodinné hrobky.⁵⁸

⁵⁰ F. VODŇANSKÝ, *Památník Sokola Česko-Budějovického*, České Budějovice 1909, s. 41.

⁵¹ Památník vydaný na oslavu 20leté činnosti spolkové pěvecko-hudebního spolku Hlaholu česko-budějovického. 1890-1910, České Budějovice 1911, s. 28.

⁵² J. PUČERNA, *Paměti*, s. 164.

⁵³ Slavnostní vysvěcení české školy Matičné na Lineckém předměstí. Na památku národního svátku!, České Budějovice 1901, s. 2.

⁵⁴ K. FENZL, *Paměti*, s. 2, 9-16.

⁵⁵ Nejdélší období v tomto úřadě absolvoval starosta Grünwald, 21 let.

⁵⁶ K. FENZL, *Paměti*, s. 26.

⁵⁷ Jihočeské listy, 1917, č. 14, 21. února, s. 1; VDJ XXXIII., 1917, č. VII., s. 105.

⁵⁸ Viz Příloha č. 8.

EMANUEL TOUŠ

Notář Emanuel Touš se narodil 24. listopadu 1866, pravděpodobně ve Skutči. Do Českých Budějovic byl přeložen podle výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 13. června 1917 z Počátek.⁵⁹ Ve funkci notáře působil v Biskupské ulici číslo 376/3 a na Bezručově nábřeží číslo 454, kde s rodinou i bydlel.⁶⁰ Se svou ženou Annou, rozenou Skalickou, byli oddáni roku 1898. Během manželství se jim narodili čtyři dcery. Nejstarší Milada (*1899), provdaná Černá, žila na Moravě. Druhá nejstarší Anna (*1900) získala sňatkem jméno Franková. Dvě nejmladší dcery, Zdenku (*1902) a Vlastu (*1904) jejich otec přežil (první zemřela již roku 1920, druhá roku 1941), stejně tak jako jejich matku, která zemřela týden po své dceři Zdence. Notář E. Touš zemřel v roce 1946.⁶¹

Emanuel Touš, stejně tak jako jeho předchůdce Dr. Říha, byl členem Besedy Česko-Budějovické, spolu se tam ale již setkat nestihli. A i když E. Touš nikdy nedosáhl až na post starosty jako před ním Jan Říha, zastával v řadách spolku po několik let jedno z vedoucích míst. První zmínka o jeho působení v Besedě pochází z roku 1924, kdy se stal náhradníkem členů výboru. Již od následujícího roku se však objevuje mezi jeho členy stálými. V letech 1928-1932 byl třikrát zvolen druhým náměstkem starosty. Od roku 1930 se začal aktivně podílet na práci kulturního odboru Besedy.⁶²

Dr. Touš ale nebyl aktivní jen v rámci spolkového života, ale i v rámci toho profesního. V letech 1927-1933 byl každoročně zvolen přisedícím disciplinárního senátu nejvyššího soudu. Od roku 1923 do roku 1935 byl prezidentem Českobudějovické notářské komory.⁶³

V počtu a četnosti zastupování substitutem má notář Touš rozhodně prim. Zastupovalo ho celkem šest náměstků. Tři z nich byli budoucí budějovičtí notáři – Matěj Ševcovic (červen-srpen 1920), Jindřich Broukal (vždy po dobu jednoho měsíce každý rok v rozmezí let 1926-1930) a Karel Riedl (červenec roku 1931 a 1932). Dalšími substituty byli Josef Chvátal (vždy po dobu jednoho měsíce každý rok v rozmezí let 1933-1938) a Jan Tesař (srpen 1939) Nejdéle byl zastupován Vladimírem Pawlerem (od září 1939 do října 1941). Vzhledem k válečným letům a Toušově působení v Sokole je možné, že byl v této době nějakým způsobem perzekuován. Pro tuto myšlenku by byl i fakt, že se Věstnicích ministerstva

⁵⁹ VDJ XXXIII., 1917, č. XVI., s. 288.

⁶⁰ Adresář svéprávných obyvatelů Českých Budějovic dle ulic a popisných čísel domovních, České Budějovice 1932, s. 76.

⁶¹ SOKA České Budějovice, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. F VII, s. 181.

⁶² K. FENZL, *Beseda*, s. 29-51.

⁶³ VMS VIII., 1926, č. 4, s. 86; IX., 1927, č. 11, s. 198; XI., 1929, č. 3, s. 64; XII., 1930, č. 1, s. 16; XIII., 1931, č. 12, s. 234; XV., 1933, č. 1, s. 14.

spravedlnosti neobjevila žádná zpráva o jeho úmrtí, přeložení či odchodu z úřadu. Potvrzení domněnky perzekuce jsem ale nikde nenalezla.

FRANTIŠEK MATTUSCH

Dr. František Mattusch se narodil 28. října 1880 v Žatci. Do Českých Budějovic se přestěhoval v únoru 1913, kdy začal pracovat v kanceláři notáře Karla Havelky. Od 2. prosince 1913 působil jako jeho náměstek, a to až do června roku 1917, což je velmi zajímavé, neboť tou dobou už byl samotný notář Havelka tři roky po smrti. Do úřadu notáře byl Mattusch jmenován dekretem ministerstva spravedlnosti ze dne 6. dubna 1917.⁶⁴ Svou kancelář měl v Krajinské ulici, ale bydlel na Náměstí Svobody (v roce 1934 přejmenovaném na Masarykovo náměstí, dnešní Náměstí Přemysla Otakara II.)⁶⁵ číslo 5.⁶⁶ Jeho substitutem v posledních letech, kdy již byl patrně nemocen, byl budoucí českobudějovický notář Theodor Jakowitz.

V rámci notářské komory neměl Dr. Mattusch nikdy žádné důležité postavení, jedinou výjimkou je rok 1923, kdy byl jmenován náhradním členem jejího vedení.⁶⁷ Nikde jsem také neobjevila žádné záznamy o jakémkoli působení v budějovických spolcích ani o rodině, kromě existence bratra Huga, ředitele městské školy v Chomutově. Notář Mattusch zemřel po delší těžké nemoci 31. října 1939 v soukromém sanatoriu v Rožďalovicích u Nymburka ve věku 59 let.⁶⁸

MATĚJ ŠEVCOVIC

Notář Matěj Ševcovic přišel do Českých Budějovic z Českého Krumlova v roce 1939.⁶⁹ Jeho kancelář byla v Divadelní ulici číslo 8, od roku 1945 přejmenované na ulici Dr. Stejskala.⁷⁰ Poslední dva roky ho s krátkými přestávkami zastupoval substitut Bohumil Kraus, dá se tedy z toho usuzovat, že v této době již měl patrně nějaké zdravotní potíže. Zemřel 7. prosince 1947.⁷¹

⁶⁴ SOkA České Budějovice, AM České Budějovice, Knihy evidence osob, sign. E III, s. 254; VDJ XXXIII., 1917, č. VIII., s. 137.

⁶⁵ D. KOVÁŘ – P. KOBLASA, *Ulicemi města Českých Budějovic*. Názvy českobudějovických veřejných prostranství v minulosti a dnes, České Budějovice 2005, s. 69.

⁶⁶ Adresář města České Budějovice, České Budějovice 1933, s. 119; Adresář svéprávných obyvatelů, s. 9.

⁶⁷ VMS V., 1923, č. 10, s. 168.

⁶⁸ Jihočeská jednota, 1939, č. 81, 7. listopad, s. 2; VMS XXI., 1939, č. 11, s. 120.

⁶⁹ VMS XX., 1938, č. 12, s. 143.

⁷⁰ D. KOVÁŘ – P. KOBLASA, *Ulicemi města*, s. 102.

⁷¹ VMS XXX., 1948, č. 1, s. 6.

THEODOR JAKOWITZ

Se jménem Theodor Jakowitz se setkáváme již v prosinci roku 1936, kdy působil v Českých Budějovicích jako náměstek za nemocného notáře Františka Mattusche. Toho zastupoval s krátkými přestávkami tři roky až do jeho smrti v roce 1939. Od tohoto roku začal Dr. Jakowitz pracovat samostatně jako „německý notář“. Nestal se tedy nástupcem notáře Mattusche, ale nastoupil na nově vzniklé notářské místo. Svou kancelář měl na adrese Adolf Hitlerplatz 5 (dnešní Náměstí Přemysla Otakara II.). Jako německý notář skončil svou činnost s koncem války a jeho další osudy mi nejsou známy.

JINDŘICH BROUKAL

V roce 1941 nastoupil do notářského místa v Českých Budějovicích Jindřich Broukal, který byl přeložen z Netolic⁷² a ve funkci vystřídal notáře Emanuela Touše. Jeho kancelář se nacházela na Bezručově nábřeží číslo 454/I (za okupace se název změnil v ulici na Malši, po válce se původní název vrátil; dnešní Zátkovo nábřeží).⁷³ V roce 1950 byl pověřen, aby převzal notářství v Lišově po notáři Kudláčkovi, který nastoupil jako správce notářství ve Strakonicích. Dr. Broukal tak v polovině prosince tohoto roku učinil a zároveň předal Kudláčkovy písemnosti do notářského archivu v Českých Budějovicích.

Za dobu svého působení v Českých Budějovicích měl Dr. Broukal tři náměstky. Jana Tesaře, zmiňovaného již u notáře Emanuela Touše, dále Radka Čechuru a Zdeňka Papáčka. Tito tři ho zastupovali vždy po krátký časový úsek v letním období.

O jeho soukromém životě se mi podařilo zjistit jen to, že byl nadšeným chovatelem včel, což vyplývá z jeho korespondence s notářem Lichkou z Hluboké nad Vltavou.⁷⁴

KAREL RIEDL

Karel Riedl působil nejprve jako notář ve Štokách, roku 1938 byl přeložen do Volyně. Zde byl členem a později předsedou vyšetřovací komise. Do Českých Budějovic byl ustanoven za notáře roku 1948 na místo po zemřelém notáři Matěji Ševcovicovi.⁷⁵ Svou notářskou kancelář měl v ulici Dr. Stejskala číslo 8 vedle obchodního domu Brouk & Babka.⁷⁶

⁷² VMS XXIII., 1941, č. 10, s. 174.

⁷³ D. KOVÁŘ – P. KOBLASA, *Ulicemi města*, s. 256.

⁷⁴ SOKA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 98, sign. K/II/b-3, kart. 47.

⁷⁵ VMS XXX., 1948, č. 7-8, s. 91.

⁷⁶ V jeho spisech se ale objevuje i název užívaný do roku 1945 – Divadelní ulice.

2. 1. 4. Dějiny fondu Notářství České Budějovice

Po ukončení činnosti či smrti jednotlivých notářů byly jejich písemnosti úředně pečetěny a orazítkovány notářskou komorou, a poté uloženy v registratuře krajského soudu v Českých Budějovicích. Odtud je na jaře roku 1953 převzal do své péče tehdejší Státní archiv v Třeboni, kde byla provedena částečná vnitřní skartace, při níž byly vyskartovány legalizační protokoly. V roce 1962 došlo k částečnému předání fondu z Třeboně do Českých Budějovic. Dne 10. října 2002 byla Státním okresním archivem v Českých Budějovicích převzata i zbývající část fondu. Fond byl uspořádán v roce 2006, kdy došlo k další vnitřní skartaci a ve stejném roce byl fond rovněž zinventarizován.⁷⁷ Při inventarizování jsem postupovala podle systému, který je při tvorbě inventářů notářství v SOkA v Č. Budějovicích obvyklý. To znamená, že jsem nedělila písemnosti pouze na knihy, spisy, aj., ale oddělila jsem písemnosti každého notáře zvlášť, seřadila je chronologicky, a teprve poté jsem užila u každého zvlášť obvyklé třídění. Toto řazení není běžné ve všech archivech, například fond Notářství Písek z SOkA Písek je řazen podle typů písemností, nikoli podle notářů.⁷⁸

Fond Notářství České Budějovice je tvořen písemnostmi vzniklými z činnosti 13 veřejných notářů, působících v rozmezí let 1851-1951 v Českých Budějovicích. Jedná se o většinou kompletně dochované soubory archivních materiálů, které se skládají z knih úředních, z registraturních pomůcek a ze spisového materiálu. Mezerovité je především počáteční období notářství, kdy od některých notářů se zachovalo jen malé množství spisů, z mladší doby pak chybí registraturní pomůcky u německého notáře T. Jakowitze⁷⁹ a spisy z prvních let působení notáře E. Touše. Po inventarizaci fond obsahuje celkem šest knih úředních, 76 registraturních pomůcek (z toho 12 indexů) a 53 kartonů spisů. Fond tvoří dohromady 107 inventárních jednotek.

⁷⁷ Viz Inventář k fondu Notářství České Budějovice zařazený za poslední kapitolou.

⁷⁸ SOkA Písek, Notářství Písek – inventář.

⁷⁹ Z korespondence notáře Broukala s jeho pražským kolegou notářem Suchařipou vyplývá, že Jakowitzovy spisy a registraturní pomůcky byly rozkradeny již v roce 1945.

2. 2. Písemnosti notářské agendy

Mezi základní notářské písemnosti patřily především notářské spisy, notářská repertoria a seznamy osob vedených v repertoriích (indexy). Kromě těchto základních druhů vedli notáři také knihy úschov; seznamy posledních pořízení; poznamenání osob, proti kterým notář předsevzal protest směnečný; poznamenání osob, které byly z nějakého důvodu dány pod opatrovnictví a osob, na jejichž jmění byl vyhlášen konkurz. Žádné z jmenovaných poznamenání se ve fondu Notářství České Budějovice nezachovalo.

Notářský spis

Notářský spis je základní notářskou písemností. Bylo zapotřebí mít ho při uzavírání svatebních smluv, při vydávání potvrzení o přijatém věnu, při smlouvách kupních, směnných, důchodových a půjčovacích nebo úpisech dlužních mezi manželi. Dále při smlouvách darovacích, uzavřených bez skutečného odevzdání, při všelijakých písemných smlouvách osob slepých, hluchých, těch kteří neuměli psát, němých; dále také při posledních pořízeních němých osob a při protestech či osvědčeních směnečných. Kromě toho ještě notář prováděl dosvědčování o pravosti podpisů, správnosti přepisů či překladů a dosvědčování toho, že je někdo na živu.

Každý notářský spis musel mít určité formality dané zákonem, v případě větších nesrovnalostí zjištěných při kontrole notářskou komorou či stížnosti některé ze stran, hrozil notáři za nesprávné vyplnění trest. Notářský řád z roku 1855 určoval devět povinných částí notářských spisů.

1) *den, měsíc a rok, kdy byl spis napsán.* Datum mělo být vypsáno slovy. Toto nařízení notáři ve většině případů skutečně dodržovali. Jen v některých případech chybí jeden z údajů, například den nebo rok. Zapsání data číslovkou se objevuje až v mladší době.

2) *místo a země, kde byl spis napsán.* Místo si každý notář vykládal po svém. Ti starší psali většinou jen v Budějovicích, výjimečně číslo domu své notářské kanceláře. Ti mladší již sídlo své kanceláře uvádějí pravidelně (např. v Divadelní ulici číslo 8 v Českých Budějovicích). Byl-li notář zavolán do některé domácnosti, například kvůli sepsání poslední vůle, pak uváděl jako místo sepsání adresu svého klienta.

3) *jméno a příjmení notáře.* Jen pět z třinácti budějovických notářů používá ve spisech pouze jedinou variantu svého jména. Jedná se vesměs o notáře po vzniku první republiky. Jsou to Emanuel Touš, Theodor Jakowitz, Matěj Ševcovic, Jindřich Broukal a Karel Riedl.

Ostatní notáři své jméno příležitostně měnili. Jednalo se vždy o změnu mezi českou a německou podobou jména či příjmení. Notáři řadící se národnostně mezi Němce se psali většinou německy a „čeští“ notáři česky. Z těchto dvou skupin to byli Češi, kteří na své české podobě jména více trvali.

Tvar jména se ve spisech měnil především podle jazyka, jakým byl ten který spis napsán. Německy psaný spis rovná se německá podoba jména a naopak. Psal-li německý notář spis německy své jméno většinou neskloňoval, v češtině už někdy ano nebo alespoň jeho část. Tak můžeme ve spise číst například „spis sepsaný před Bedřichem Adam“, ale i „spis sepsaný před Bedřich Adam“. Český notář skloňoval jméno i v němčině. Dvě podoby jmen se objevují i na notářských pečetích nebo razítkách.

Notář Vilém Höger obměňoval pouze podobu křestního jména. Většinou nazýval sám sebe Wilhelm. Stejně tak Bedřich Adam užíval nejčastěji podobu křestního jména Friedrich a notář Antonín Kühnl překlad jména na Anton. Notář Karel Havelka se vyznačuje největší pestrostí podob svého jména. Křestní jméno má varianty – Karel, Karl, Carl; příjmení – Havelka, Hawelka. Tato křestní jména s příjmeními se u něho vyskytují ve všech možných spojeních. Notář Jiří Veselý používal německou podobu jména Georg Weselý nebo určitý kompromis Jiří Weselý. Vlastenecký notář Jan Říha si v německy psaných spisech poněmčoval jméno na Johann.

4) *jméno a příjmení, stav a bydliště stran, svědků spisu.* Všechny tyto faktory byly obsaženy v rámci jedné věty, většinou ve stejné formě, například: „Jan Novák, majitel domu č. 25 v Českých Budějovicích“. K sepsání každého spisu museli být přibráni dva svědci nebo druhý notář. Ve spisech českobudějovických notářů jsem nenalezla žádný spis, kde by místo svědků byl přítomen druhý notář. Svědci museli být mužského pohlaví, starší dvaceti let, občany toho státu, kde se písemnost vyhotovovala, notář je měl osobně znát, anebo jiní dva svědci, které notář znal, museli dosvědčit, že jsou to ty správné osoby. Alespoň jeden ze svědků musel umět číst a psát.

5) *potvrzení, že notář strany a svědky osobně zná.* Toto potvrzení mívalo ustálenou podobu, kterou užívali všichni notáři jen s drobnými obměnami, a která byla součástí úvodu. Uvádím zde dvě nejčastější formule: „předstoupil přede mne mně osobně známý Jan Novák“; „u přítomnosti účastníka mně osobně známého, pana Jana Nováka“.

6) *obsah jednání.* Patřil sem samotný obsah jednání, od úvodu často oddělovaný nadpisem, z kterého je předmět jednání patrný (např. Svatební smlouva). Součástí obsahu mohla být také různá plnomocenství a přílohy, s poznámkou, zda jsou ke spisu přiloženy v soukromém nebo

veřejném vyhotovení, v originále nebo přepisu. Možnosti obsahu spisů jsou uvedeny již na začátku této kapitoly.

7) *potvrzení, že byl spis stranám jednání v přítomnosti svědků přečten.* Toto potvrzení se nacházelo na konci spisu. Obsahovalo rovněž potvrzení, že strany s obsahem spisu souhlasí. Např.: „O tom jsem sepsal spis notářský, přečetl jsem jej účastníkům, kteří jej schválili a napotom se v něm přede mnou, jakož i oba svědci, podepsali.“

8) *podpis stran a podpis svědků.* Neuměl-li některý z aktérů spisu nebo některý svědek psát, měl přiložit alespoň znamení své ruky. Tím bylo v praxi několik křížků. Nad nimi muselo být napsáno jejich jméno některým ze svědků. Křížky jako podpis jsou ve spisech budějovických notářů poměrně častým jevem.

9) *podpis notáře a jeho pečeť.* Tuto náležitost splňoval stoprocentně každý spis. Pečeť později nahradilo razítko.

Notářské repertorium

Každý notář měl povinnost vést chronologický seznam s čísly po sobě jdoucími, který se nazýval „repertorium“, později také rejstřík jednací. Toto repertorium obdržel notář na vlastní žádost a za své peníze od notářské komory. Repertoria obsahovala pevně daný počet listů, většinou 25, 50, 100 nebo 200. Před předáním repertoria notáři byl do něj tento počet listů zapsán, spolu s datem vydání, podpisem a pečetí prezidenta notářské komory. Popsal-li notář celé repertorium nebo byl-li přeložen, musel odevzdat repertorium ke kontrole notářské komoře. Za nesprávné vyplnění mu od ní hrozily disciplinární tresty. Jestliže byl notář zároveň prezidentem notářské komory, nekontroloval a nepodepisoval své repertorium on sám, ale nějaký jiný člen notářské komory. Po popsání repertoria obdržel od notářské komory nové, ve kterém v číslování navázal na předchozí. Zkontrolované repertorium komora notáři opět vrátila.

Repertorium mělo šest rubrik. První obsahovala čísla jednací, která se vedla bez přerušení. V druhé rubrice byl uveden den, měsíc a rok sepsání spisu. Do třetí rubriky se vyplňovala jména, bydliště a stav stran. Do čtvrté se zapisovala věc, o kterou ve smlouvě nebo jednání jde, s udáním hodnoty. Do páté rubriky patřil zápis o platu, který notář žádal a zač. Poslední rubrika byla určena pro různé poznámky a připomenutí, podpisy při legalizování a při vysvědčování, že je někdo na živu. Na každou popsanou stránku se notář musel podepsat, na první a poslední stranu repertoria přitiskl i svou pečeť.

Index

Kromě repertorií vedl každý notář abecední seznamy jmen všech osob, které byly uvedeny ve spisech, tyto seznamy se nazývají „indexy“. Notář používal jeden index pro více svých repertorií, ne pro každé repertorium samostatný. Když jeden index popsal, pak teprve zavedl nový. Ve většině případů u mnou zkoumaného fondu, měl index poloviční formát co repertorium.

V každém indexu bylo uvedeno jméno a příjmení klienta a číslo jednacích spisů, ve kterém tato osoba či instituce figuruje. Pakliže se stejné jméno nacházelo v několika spisech, byla u něho v indexu uvedena všechna čísla spisů. To se týkalo především velkých institucí, které byly u notáře častými klienty. Jednalo se hlavně o větší bankovní ústavy jako byla Českobudějovická spořitelna nebo Českobudějovická záložna.

Ne každý index je zcela přehledný, notáři často po popsání stránek určených pro jména začínající na jedno písmeno pokračovali v zapisování na zbylá volná místa indexu, místo aby zavedli index nový. Na stránce málo užívaného písmene se pak objevují jména začínající třeba i od čtyř různých písmen. To značně zhoršuje orientaci. Někteří notáři v rámci indexu rozlišují roky zapsání jména. Dělali tak většinou prostým nadepsáním roku na poslední volnou řádku u zápisů všech písmen roku předcházejícího.

Kniha úschov

Mezi další notářské písemnosti patří Kniha úschov. Do ní se psaly zápisy o úschově peněz a jiných cenných hodnot notáři. Vedení těchto knih byl provedeno vládním nařízením ze dne 14. září 1928 číslo 160 Sb. zákonů a nařízení.

Každá kniha úschov obsahovala nejprve tištěné předpisy o vedení této knihy, dále rejstřík ke knize úschov, který obsahoval jméno, příjmení, bydliště a číslo folia, na kterém se nachází zápis příkazce. Jména byla řazena abecedně. Podle platných předpisů měl být rejstřík svázan v knize na konci, ale skoro u všech českobudějovických notářů je tomu naopak. Po rejstříku následuje hlavní část knihy úschov zvaná „depositní kniha“. Ta obsahuje záznamy o přijetí věcí do úschovy nebo naopak o jejich vydání z úschovy. Depositní knihu vydávala notářům notářská komora, kniha měla mít 50, 100 nebo 200 listů. Notář sám měl na její začátek zaznamenat počet listů, k tomuto zápisu ještě připojit datum a svůj vlastnoruční podpis. Notářské komory vedly také evidenci knih úschov, které byly notářům vydány.

Zápis byl vždy dvoustránkový. Na první straně byl zapisován Příjem, na druhé Vydání. Na straně Příjmu byly tři sloupce. První pro pořadové číslo, druhý pro datum, které obsahovalo rok, měsíc a den příjmu cennosti. Třetí sloupec byl textový a měl pět částí. V první bylo

uvedeno jméno, příjmení, zaměstnání a bydliště vkladatele. V druhé byl popsán předmět úschovy, a to buď hotovost, která měla zvláštní rubriku nebo vklady a cenné papíry, které měly rovněž zvláštní rubriku. Třetí část obsahovala podpis deponenta a podpis notáře. Ve čtvrté části se nacházelo odvolání na spis, ve kterých se o depositu podrobněji jedná. Poslední část byla určena pro poznámky. Strana Vydání obsahovala jen dva sloupce. První pro datum vydání depozita a druhý textový, který obsahoval stejných pět rubrik jako v případě příjmu, jen se zde jednalo o vydání deposit.

Co se týče ukládání cenností a hotovosti, to probíhalo různým způsobem. Nejčastěji se hotovost ukládala na notářův běžný účet s označením „notářské depositum“ nebo na hromadnou vkladní knížku taktéž s označením „notářské depositum“. Menší hotovost, o které bylo známo, že je u notáře uložena jen na krátký čas, mohl notář uložit do své pokladny. Cenné papíry a jiné cennosti ukládal notář také do své pokladny, ale ve zvláštních balíčcích, označených jménem vkladatele a číslem folia.

3. ZÁVĚR

Zpracovat téma notářství v Českých Budějovicích znamenalo nejprve uspořádat a zinventarizovat stejnojmenný fond v Státním okresním archivu v Českých Budějovicích. Při této činnosti jsem se dokonale seznámila s písemnostmi tohoto úřadu i s některými zákonnými normami, které jeho činnost do značné míry vymezují. Další normy jsem našla přímo v jednotlivých notářských řádech z let 1850, 1855, 1871 a 1949. Z těchto pramenů se mi snad podařilo detailně poznat systém organizace notářské instituce i se všemi jeho proměnami.

Sbírání údajů pro životopisy jednotlivých notářů nebylo nakonec tak snadné, jak se zprvu zdálo. Z jejich písemností jsem se o jejich osobním životě dozvěděla jen minimum. Nejdůležitějšími pro získávání dat o jejich soukromí se pro mne nakonec staly městské knihy města Českých Budějovic, a to především Knihy evidence osob. Předpoklad, že mnou hledané informace naleznou rovněž ve fondech jednotlivých budějovických spolků, jichž byli někteří notáři členy, se nepotvrdil. Tyto fondy samy o sobě obsahují jen malé množství písemností a informace o jednotlivých členech se v nich nenalézají. Pomůckou pro výzkum spolkového života notářů se mi tak staly pouze ročenky a výroční zprávy, které tyto spolky vydaly.

Při psaní této práce se otevřela řada nových možností, kam by se mohl výzkum notářství dále ubírat. Jedná se především o možnost detailně prozkoumat notáře jako specifický vzorek skupiny obyvatel a podívat se na propojenost těchto osob na další významné osobnosti své doby, ať již skrze sňatky jejich dětí nebo například skrze společné zájmy spolkové či vlastenecké. Dalším možným předmětem výzkumu by mohly být samotné dějiny notářských komor, jejichž písemnosti jsou uloženy v Národním archivu. Zajímavou prací by mohla být i sonda do notářských písemností určitého období – jaké druhy písemností se psaly, kolik kterých, a jaké převažovaly. Samotný vývoj notářství by se dal pojmut i celorepublikově, v Čechách existovalo devět komor, výzkum by se mohl zaměřit na jejich vývoj, počet členů i volby jejich prezidentů. Zajímavým by bylo i sledovat migrace českých notářů po českých městech, včetně období jejich let praktikantských. Pomůckou by při tomto pátrání mohly být inventáře k fondům jednotlivých českých notářství i fondy samotné. Bohužel z vlastního výzkumu vím, že ne všude zatím byly fondy notářství uspořádány a sepsán k nim inventář.

Notářské fondy jsou cenným pramenem i pro studium dějin různých institucí, o kterých se dozvídáme ve spisech a jejichž stanovy se často objevují jako příloha spisu. V notářských spisech se objevují i ověřené kandidátky politických stran, které by mohly nahradit mezery v dějinách těchto stran nebo dějinách politických vůbec. Zajímavým by mohlo být i studium

kolků, které jsou součástí spisů a jejich proměny, zrovna tak jako studium notářských pečeti, které jsou přítomné jak ve spisech, tak v notářských repertoriích. Doufám, že má práce bude někomu pomůckou a zároveň i inspirací k dalšímu bádání v této nepříliš zmapované oblasti.

SEZNAM ZKRATEK:

AM – Archiv města

JSH – Jihočeský sborník historický

PVH – Pomocné vědy historické

SOA – Státní oblastní archiv

SOkA – Státní okresní archiv

VMS – Věstník ministerstva spravedlnosti

VDJ – Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums

PRAMENY A LITERATURA

I. Nevydané prameny

SOkA České Budějovice, Notářství České Budějovice.

SOkA České Budějovice, Notářství Lišov – inventář.

SOkA České Budějovice, Sběrka dokumentace.

SOkA České Budějovice, AM České Budějovice, Knihy evidence osob.

SOkA České Budějovice, AM České Budějovice, Ohledací protokoly zemřelých.

SOkA České Budějovice, Spořitelna České Budějovice.

SOkA Písek, Notářství Písek - inventář.

II. Vydané prameny

Adresář města České Budějovice, České Budějovice 1933.

Adresář svéprávných obyvatelů Českých Budějovic dle ulic a popisných čísel domovních, České Budějovice 1932.

Böhm W., Bericht über die Gründung, Entwicklung u. Thätigkeit der Erherzog Rainer I. Militär-Veteraren-Vereines in Budweis, Budweis 1896.

Budweiser Adress Buch, Budweis 1902.

Fenzl, K., Beseda Česko-Budějovická v letech 1923-1932, České Budějovice 1933.

Fenzl, K., Paměti Besedy Česko-Budějovické. 1902-1912, České Budějovice 1913.

Jihočeský kalendář a adresář na rok 1901, České Budějovice 1901.

Maysl, A., Adresář a schematismus jihočeských okresů, České Budějovice 1901.

Památník vydaný na oslavu 20leté činnosti spolkové pěvecko-hudebního spolku Hlaholu česko-budějovického. 1890-1910, České Budějovice 1911.

Pucherna, J., Paměti Besedy českobudějovické, České Budějovice 1903.

Schramm, K., Bericht des Deutschen Turnvereines in Budweis, Budweis 1912.

Slavnostní vysvěcení české školy Matičné na Lineckém předměstí. Na památku národního svátku!, České Budějovice 1901.

Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums (dále jen VDJ) I., 1885, č. 18.

VDJ IV., 1888, č. XVI.

VDJ V., 1889, č. VII.
VDJ V., 1889, č. XV.
VDJ XV., 1899, č. I.
VDJ XXVIII., 1912, č. XX.
VDJ XXX., 1914, č. X.
VDJ XXX., 1914, č. XXXV.
VDJ XXXIII., 1917, č. VII.
VDJ XXXIII., 1917, č. VIII.
VDJ XXXIII., 1917, č. XVI.
Věstník ministerstva spravedlnosti (dále jen VMS) XVII., 1935, č. 11.
VMS XX., 1938, č. 12.
VMS XXI., 1939, č. 11.
VMS XXIII., 1941, č. 10.
VMS XXX., 1948, č. 1.
VMS XXX., 1948, č. 7-8.
Vodňanský, F., Památník Sokola Česko-Budějovického, České Budějovice 1909.
Zemský věstník vládní pro Království české, 1854.

III. Dobová periodika

Budivoj, 1871, č. 38, 11. květen.
Budivoj, 1871, č. 59, 23. červenec.
Budivoj, 1889, č. 29, 11. duben.
Budivoj, 1889, č. 61, 1. srpen.
Budivoj, 1889, č. 62, 4. srpen.
Budweiser Kreisblatt, 1881, č. 21, 12. březen.
Jihočeská jednota, 1939, č. 81, 7. listopad.
Budweiser Zeitung, 1939, č. 7, 4. listopad.
Budweiser Zeitung, 1914, č. 140, 24. listopad.
Jihočeské listy, 1917, č. 14, 21. únor.
Jihočeské listy, 1917, č. 17, 3. březen.

IV. Odborná literatura

- Biografický slovník pražské lékařské fakulty 1348-1939, II., Praha 1993.
- Brázda, J. – Bébr, R. – Šimek, P., Notářství. Jeho vývoj, organizace a pravomoc, Praha 1976.
- Encyklopedie Českých Budějovic, České Budějovice 1998.
- Chvojka, J., Čestní občané města Českých Budějovic, České Budějovice 1997.
- Janák, J. – Hledíková, Z., Dějiny správy v českých zemích do roku 1945, Praha 1989.
- Janoušek, B. a kol., Státní archiv v Třeboni. Průvodce po archivních fondech I, Praha 1957.
- Kovář, D. – Koblasa, P., Ulicemi města Českých Budějovic. Názvy českobudějovických veřejných prostranství v minulosti a dnes, České Budějovice 2005.
- Malý, K. a kol., Dějiny českého a československého práva do roku 1945, Praha 2003.
- Nuhlíček, J., Veřejní notáři v českých městech, zvláště v městech pražských, Praha 1940.
- Profous, A., Místní jména v Čechách I-III, Praha 1947.
- Schelle, K. a kol., Československé dějiny státu a práva (1918-1945), Brno 1991.
- Schelleová, I., Notářství, Zlín 1994.
- Schelleová, I. – Stavínová, Z., Organizace soudnictví, notářství a advokacie I, Brno 1993.
- Schelleová, I. – Schelle, K., Právní úprava notářství (historie a současnost), Praha 1995.
- Šimeček, Z., Vznik a vývoj úřadu městského notáře v Českých Budějovicích do poloviny 15. stol., JSH 37, 1967, s. 61-72, 130-140, 175-189.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Tabulka českobudějovických notářů.
- Příloha č. 2: Časová posloupnost notářů v Českých Budějovicích.
- Příloha č. 3: Notářská přísaha.
- Příloha č. 4: Fotografie předsednictva Českobudějovické spořitelny z roku 1887.
- Příloha č. 5: Fotografie předsednictva Českobudějovické spořitelny z roku 1903.
- Příloha č. 6: Úmrtní oznámení notářů Říhy a Havelky.
- Příloha č. 7: Inzerát z tisku při příležitosti otevření kanceláře nového notáře.
- Příloha č. 8: Rodinná hrobka notáře Jana Říhy v Hluboké nad Vltavou.
- Příloha č. 9: Příklad notářského spisu v českém jazyce.
- Příloha č. 10: Příklad notářského spisu v německém jazyce.
- Příloha č. 11: Notářské repertorium.
- Příloha č. 12: Notářské repertorium.
- Příloha č. 13: Obálky s posledními pořízenými.
- Příloha č. 14: Pečeť notáře Havelky a Notářské komory v Českých Budějovicích.
- Příloha č. 15: Legalizační protokol.

Příloha č. 1: Tabulka českobudějovických notářů

Jméno	Životní data	Notářem v ČB od - do	Sídlo kanceláře	Substitut	Další funkce
<i>Josef Donner</i>	1794-1865	1851-1865	č. p. 350	K. Havelka	
<i>Antonín Kühnl</i>	?-1868	1852-1868	Ringplatz 255	žádný	
<i>Bedřich Adam</i>	1828-?	1865-1871	č. p. 29-30	žádný	
<i>Karel Havelka</i>	1831-1914	1869-1914	Krajinská 1	F. Mattusch	Člen obecního zastupitelstva, Prezident notářské komory, Člen vedení Budweiser Sparkasse
<i>Vilém Höger</i>	1819-1881	1871-1881	č. p. 411/412	žádný	Prezident notářské komory
<i>Jiří Veselý</i>	1827-?	1881-1889	č. p. 411	J. Gregora	Prezident notářské komory
<i>Jan Říha</i>	1841-1917	1889-1917	Biskupská 3	J. Gregora, J. Řebík, E. Malík, R. Engelthaler	Prezident notářské komory, Starosta Besedy
<i>Emanuel Touš</i>	1866-1946	1917-1941	Bezručovo nábřeží 454	M. Ševcovic, J. Broukal, K. Riedl, J. Chvátal, J. Tesař, V. Pawler	Prezident notářské komory, Přisedící disciplinárního senátu nejvyššího soudu
<i>František Mattusch</i>	1880-1939	1917-1939	Krajinská	T. Jakowitz	
<i>Matěj Ševcovic</i>	?-1947	1939-1947	Dr. Stejskala 8	B. Kraus	
<i>Theodor Jakowitz</i>	?	1939-1945	Adolf Hitlerplatz 5	žádný	
<i>Jindřich Broukal</i>	?	1941-1951	Bezručovo nábřeží 454	J. Tesař, R. Čechura, Z. Papáček	
<i>Karel Riedl</i>	?	1948-1951	Dr. Stejskala 8	žádný	

* nevyplněná pole značí, že se údaj nepodařilo nalézt

Příloha č. 2: Časová posloupnost notářů v Českých Budějovicích

1852	1868-1869					1939	1945	1947-1948
	KÜHNL		HAVELKA		MATTUSCH	JAKOWITZ		ŠEVCOVIC, RIEDL
	DONNER	ADAM	HÖGER	VESELÝ	ŘÍHA		TOUŠ	BROUKAL
1851	1865	1871	1881	1889	1917	1941	1951	

Příloha č. 3: Notářská přísaha

Pramen: Císařský patent č. 93, ze dne 21. května 1855, s. 274.

Forma přísahy notářům

Budete Bohu všemohoucímu přísahati, a slíbíte pod Svou ctí a věrou, že chcete Jeho císařskému královskému apoštolskému Veličenstvu, Našemu nejmilostivějšímu zeměpánu a pánu Františkovi Josefovi Prvnímu, z boží milosti císaři Rakouskému, králi Uherskému a Českému, králi Lombardskému a Benátskému, Dalmatskému, Chorvatskému, Slavonskému, Haličskému, Vladimířskému a Illyrskému; arcivojvodovi Rakouskému, velkoknížeti Sedmíhradskému atd. atd. a po Jeho Veličenstvu dědicům z Jeho rodu a krve pošlým nepřerušeně věren a poslušen býti, a jakož jste jmenován notářem, budete přísahati, že chcete v úřadu Vám svěřeném čet a dobré Jeho císařského královského apoštolského Veličenstva a císařství Rakouského dle vši síly své zvelebovati, ujmu a škodu velikou od něho odvracetí a vždy na zřeteli míti, aby se zákonové co nejbedlivěji zachovávali a průchod se jim zjednával.

Zvláště budete přísahati, že chcete povinnosti řádem notářským Vám uložené bedlivě a svědomitě plniti, tajnost nepřerušenou Svých jednání úředních zachovávatí a zcela poctivým a rozumným chováním důvěry vlády i obyvatelstva hodným se činiti.

Co mi nyní bylo přečteno a čemuž jsem všemu dobře a zřetelně vyrozuměl, dle toho mám a chci se ve všem věrně a pilně zachovati.

Čehož mi dopomáhej Bůh všemohoucí!

Příloha č. 4: Fotografie předsednictva Českobudějovické spořitelny z roku 1887.

Stojící zleva: Johann Schweighofer, Ant. Franz Taschek, Johann Lampl, Wenzel Schmidtmayer, Dr. *Karel Havelka*; sedící: Josef Kneissl, Franz Hardtmuth, Johann Stegmann, Heinrich Knapp, Josef Haas.

Pramen: SOkA České Budějovice, Českobudějovická spořitelna České Budějovice.

Příloha č. 5: Fotografie předsednictva Českobudějovické spořitelny z roku 1903.

Stojící zleva: Dr. Anton Jaksch, Ludwig Mallner, Rudolf Ferus, Josef Stegmann, Dr. Israel Kohn, Franz Hardtmuth; sedící: Dr. *Karel Havelka*, Dr. Wilhelm Miegel, Franz Josef Křikawa, Josef Kneissl, Anton Franz Taschek, Josef Haas, Josef Knapp.

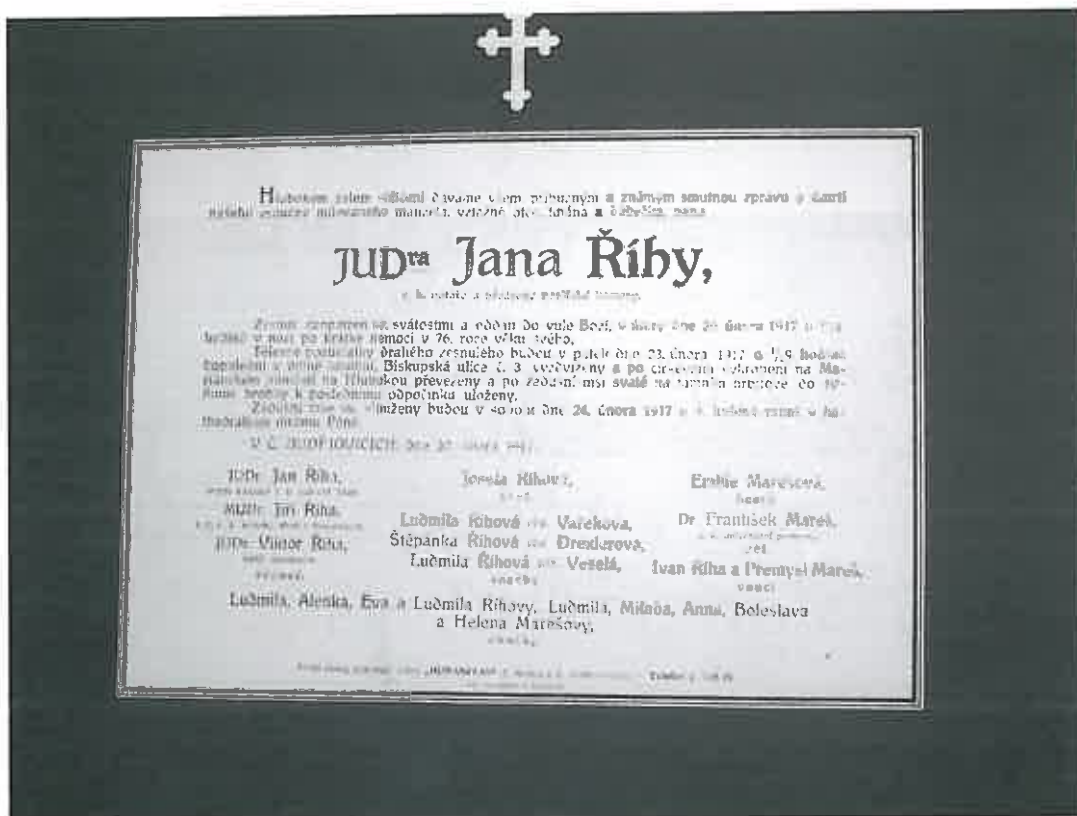
Pramen: SOKA České Budějovice, Českobudějovická spořitelna České Budějovice.

Příloha č. 6: Úmrtní oznámení notářů Říhy a Havelky.

Pramen: SOKA České Budějovice, Sbirka dokumentace, sign. K 1086/4, kart. 23.

SOKA České Budějovice, Sbirka dokumentace, sign. K 1086/9, kart. 29.

Příloha č. 7: Inzerát z tisku při příležitosti otevření kanceláře nového notáře.

Pramen: Budivoj, 1889, č. 62, 4. srpen.

Čiň
ny přijme do u-
spectvi Frt.
ve Veselí n. L.

Wättinger,
asif
dějovicích,
ové ulici,
doporučiti ve-
ndochovenstvu
výrobu
bného náčiní
a jiných ko-
alichu, mon-
enů, věčných
itelnic, kro-
žů atd. — Těš-
vy, znova v
ní, postřiblení
zvanlivosti, co
nejlacněji vy-
řícené od J.
špět zašle.

aně
vé,

na Hluboké v Podskalí na velmi výhodném místě
jest ihned k pronajmutí. Bližší v knihtiskárně t. l.

C. k. notář
JUDr. Jan Říha,
který byl na vlastní žádost svou
z Hluboké do Budějovic pře-
sazen, otevřel svou
kancelář notářskou
dne 1. srpna 1889
v domě číslo 3. v biskupské ulici
v Budějovicích.

Dobrovolná

Dne 14. srpna 1889 a všed-
jící vždy určité o 9. hodině
dobrovolná dražba
kupeckého a stř.
dědicům po Ludvíkovi Kůrkovi
ležejícího. Zboží to odhadnuto
908 zl. 30 kr. r. č. a bude se
místnostech domu č. p. 117 v
částkách proti hotovému zaplaci

Mo
c. k. D.

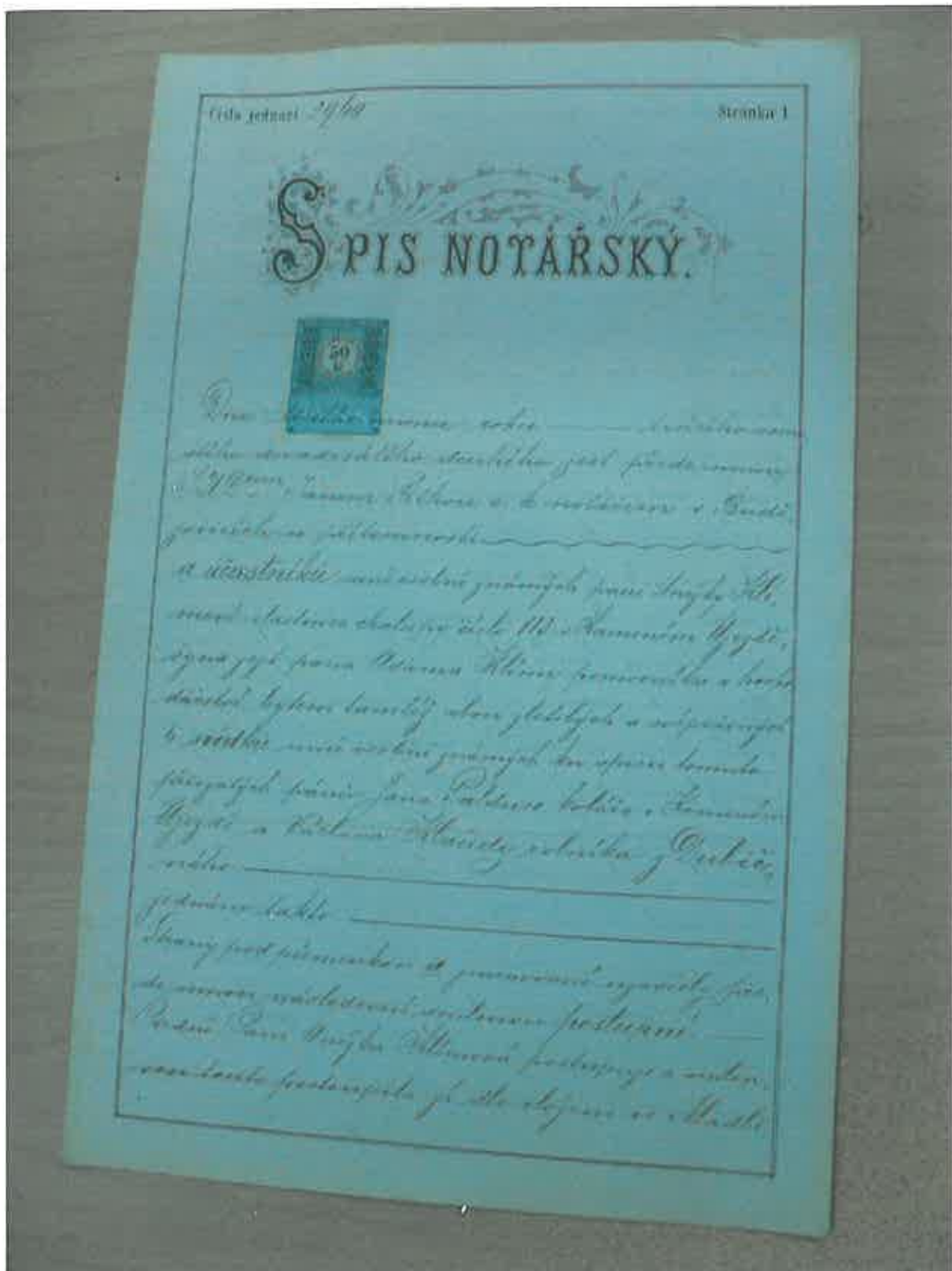
Pa
dle
hospodářské stroje
pracované z nejlepšího materiálu
nejlevnější
Vše se záru
Vše strojírensko-námořnických

Příloha č. 8: Rodinná hrobka notáře Jana Říhy v Hluboké nad Vltavou

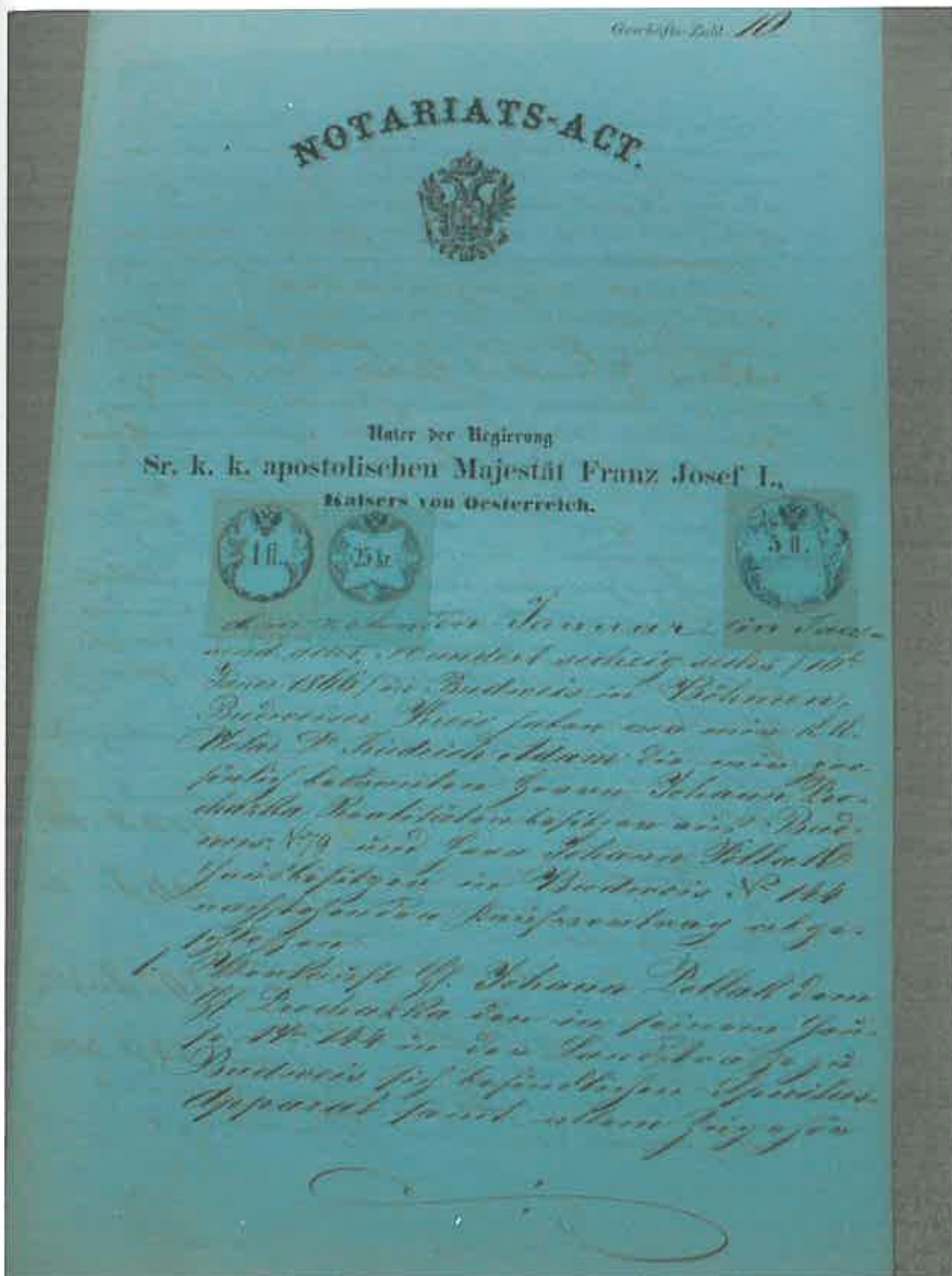
Příloha č. 9: Příklad notářského spisu v českém jazyce.

Pramen: SOkA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 44, sign. G/I/b-1, kart. 16.

Příloha č. 10: Příklad notářského spisu v německém jazyce.

Pramen: SOKA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 6, sign. C/I/a-1, kart. 1.

Příloha č. 11: Notářské repertorium.

Pramen: SOkA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 14, sign. D/I/a-8, kniha č. 10.

Příloha č. 12 : Notářské repertorium.

Pramen: SOkA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 58, sign. H/II/a-12, kniha č. 48.

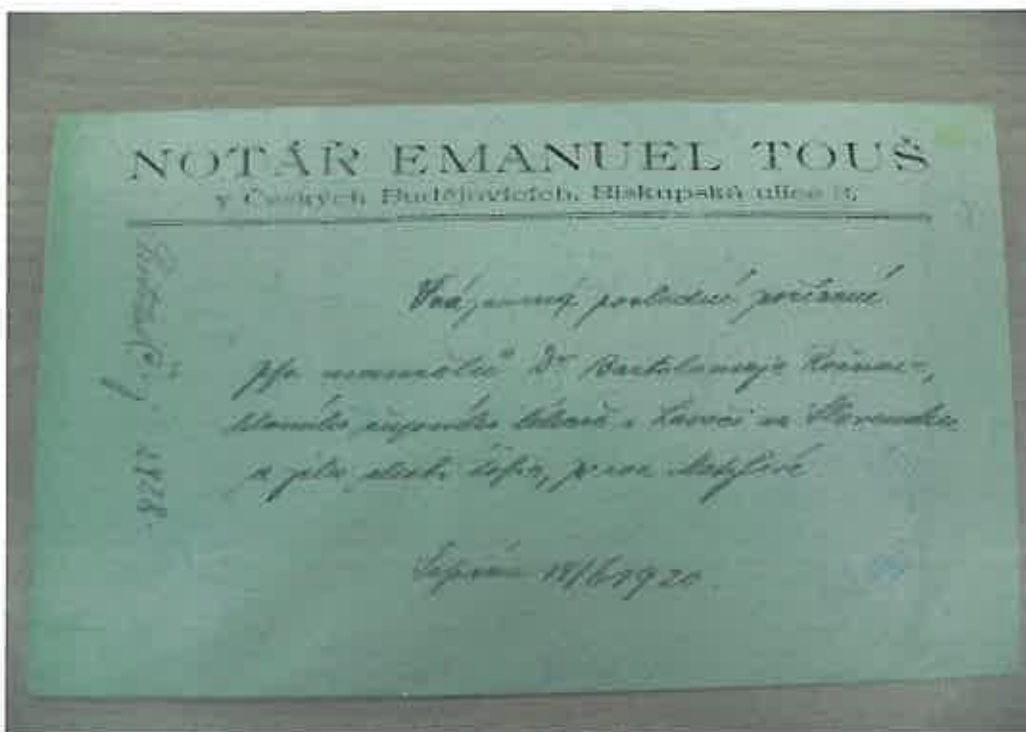
Rejstřík jednací

Číslo jednací přílohy	Den 1844	Místnost příjem, příměsí, zprá a jiné. 1844	Jaký se obzr. byl ne příměsí také jiné (číslo jednací)	Číslo a jméno obou příjemců
21130	23. 4.	František Hartwig	Proč. notářský obchodní jednání pro Františka Hartwiga a Františka Karda v soukromé Budejovické kniha 11.	Tomáš 100 750 300
21131	24. "	Karel a Marie Záh	Proč. notářský obchodní jednání pro Kara a Marii Záh v soukromé Budejovické kniha 11.	Tomáš 100 750 200 150 150
21132	24. "	Jaroslav Zvárov	Proč. notářský obchodní jednání pro Jaroslava Zvárova v soukromé Budejovické kniha 11.	Proč. 9 Koleb. 1 150 653 18000
21133	24. "	František Karda	Proč. notářský obchodní jednání pro Františka Karda v soukromé Budejovické kniha 11.	Proč. 9 Koleb. 1 653 18000
21134	24. "	Marie Klavdová	Proč. notářský obchodní jednání pro Marii Klavdovou v soukromé Budejovické kniha 11.	Proč. 9 Koleb. 1 653 18000

Příloha č. 13: Obálky s posledními pořízenými.

Pramen: SOKA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 68, sign. H/II/b-2, kart. 23.

SOKA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 18, sign. D/I/b-1, kart. 10.

Příloha č. 14: Pečeť notáře Havelky a Notářské komory v Českých Budějovicích

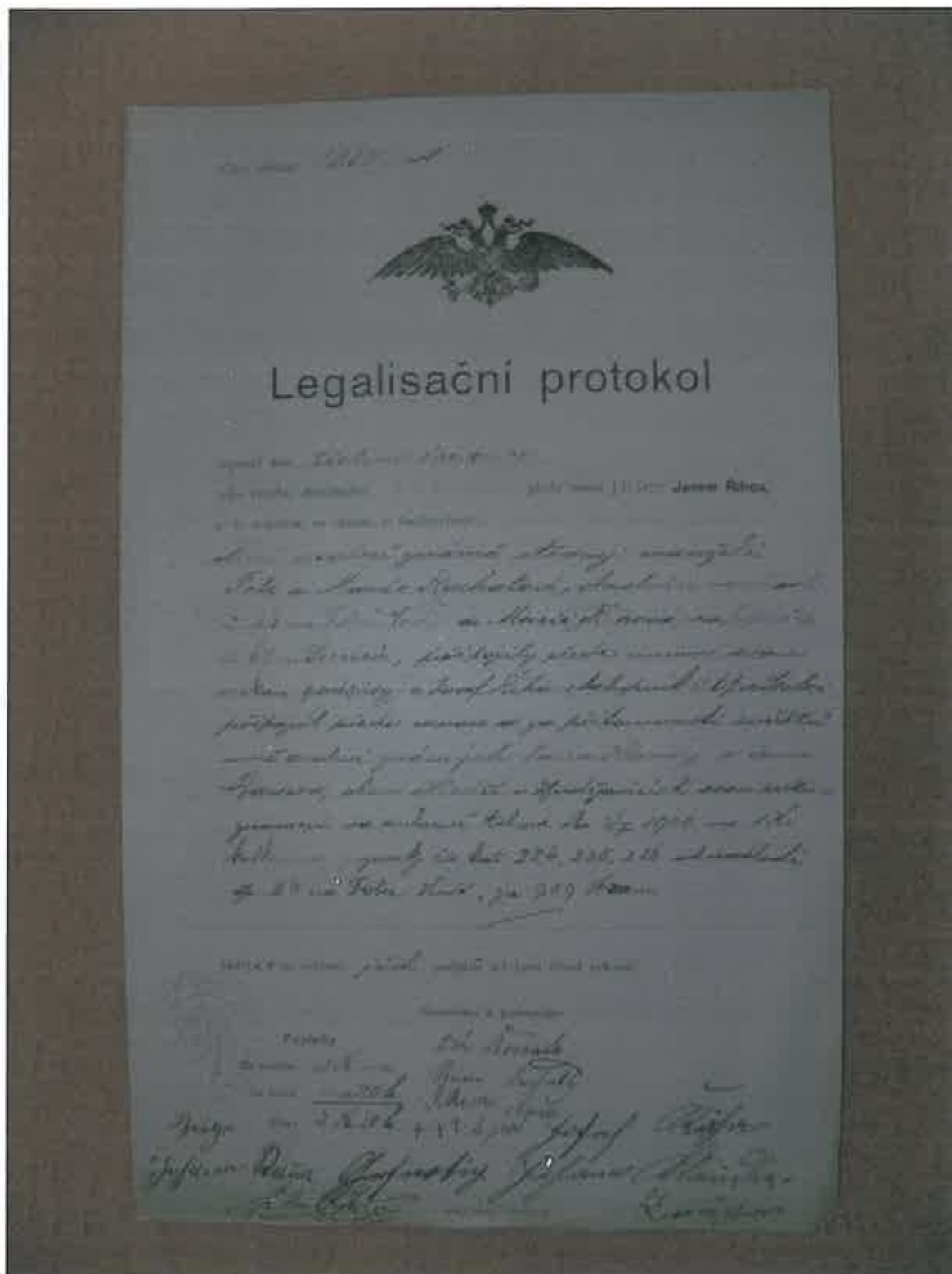
Pramen: SOKA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 18, sign. D/II/b-1, kart. 10.

SOKA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 58, sign. H/II/a-12, kniha č. 48.

Příloha č. 15: Legalizační protokol

Pramen: SOkA České Budějovice, Notářství České Budějovice, inv. č. 44, sign. G/1/b-1, kart. 18.

ČR – SOA TŘEBOŇ
STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV ČESKÉ BUDĚJOVICE

A 50

NOTÁŘSTVÍ ČESKÉ BUDĚJOVICE

1851 – 1951

inventář

Zuzana Kárová, České Budějovice 2006

I. Vývoj původce fondu

A. Obecně

Notářský řád z roku 1850 zaváděl v Českých zemích notářskou instituci. Každému notáři byl přidělen notářský okres, několik okresů pak bylo sdruženo v jeden obvod, který byl územně shodný s obvodem krajského soudu. V jednotlivých obvodech byl pevně stanoven počet notářů, a to zákonem č. 244 z roku 1854. Zřízeny byly rovněž notářské komory, které působily jako samosprávné úřady notářů.

K mírným změnám došlo díky drobným úpravám v letech 1855 (zákon č. 95) a 1871 (zákon č. 75). Podstatnější reformou bylo nařízení ministerstva spravedlnosti č. 202/1949 Sb. a zákon č. 116/1951 Sb., kterým byla zavedena státní notářství.

B. Vývoj notářství v Českých Budějovicích

Notářství v Českých Budějovicích bylo obsazeno prvním notářem roku 1851, následujícího roku přibyl na druhé místo další notář. V rozmezí let 1851-1951 se na těchto místech vystřídalo postupně třináct veřejných notářů (J. Donner, A. Kühnl, B. Adam, K. Havelka, V. Höger, J. Veselý, J. Říha, E. Touš, F. Mattusch, M. Ševcovic, T. Jakowitz, J. Broukal a K. Riedl). Zpočátku zastával českobudějovický notář rovněž i místo notáře v Lišově (A. Kühnl) a v Hluboké nad Vltavou (V. Höger). To trvalo do roku 1872 (Hluboká nad Vltavou), respektive 1873 (Lišov), kdy i tam vznikla samostatná notářská místa. Těchto třináct notářů mělo za sebe jako náhradu v době nepřítomnosti dohromady devatenáct substitutů.

V Českých Budějovicích bylo i sídlo notářské komory. Ta se nacházela v sídle krajského soudu a skládala se z notářů daného obvodu. Nařízení, vydané ministerstvem práv dne 22. září 1854 ustanovovalo, kolik má kde být notářů. Na Moravě jich bylo 57 a v Čechách 187. V Českých Budějovicích měli být dva notáři, v okrsku krajského soudu Budějovického bylo zřízeno sedm notářských míst.⁸⁰ Nejprve tedy tvořilo českobudějovickou komoru jen sedm notářů, což se změnilo po vydání nového notářského řádu roku 1871, kdy se celkový počet notářů okresu zvětšil na šestnáct.

Notářská komora v Českých Budějovicích fungovala pouze do roku 1936, kdy bylo výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 6. listopadu 1935 číslo 55697 nařízeno sloučení

⁸⁰ Zemský věstník vládní pro království české, 1854, s. 622-623.

kolegia notářů v obvodu krajského soudu v Českých Budějovicích s kolegiem notářů v obvodu notářské komory v Praze. Platnost tohoto nařízení byla od 1. ledna 1936.

II. Vývoj a dějiny fondu

Po ukončení činnosti notářů byly jejich písemnosti úředně pečetěny a orazítkovány notářskou komorou, a poté uloženy v registratuře krajského soudu v Českých Budějovicích. Odtud je v roce 1953 převzal do své péče tehdejší Státní archiv v Třeboni, kde byla provedena částečná vnitřní skartace, při níž byly vyskartovány legalizační protokoly. V roce 1962 došlo k částečnému předání fondu z Třeboně do Českých Budějovic. Dne 10. 10. 2002 byla Státním okresním archivem v Českých Budějovicích převzata i zbývající část fondu.

III. Archivní charakteristika fondu

Fond Notářství České Budějovice je tvořen písemnostmi vzniklými z činnosti 13 notářů, působících v rozmezí let 1851-1951 v Českých Budějovicích. Ve většině případů se jedná o kompletně dochované soubory archivních materiálů, které se skládají z knih úředních, z registraturních pomůcek a ze spisového materiálu.

Po inventarizaci obsahuje fond celkem 6 knih úředních, 76 registraturních pomůcek (z toho 12 indexů) a 53 kartenů spisů. To vše z let 1851-1951. Fond tvoří dohromady 107 inventárních jednotek.

IV. Stručný rozbor fondu

Fond obsahuje poměrně kompletní řady knih a spisů. Pouze u několika notářů část jejich agendy schází. To se týká především prvních notářů, a také německého notáře Theodora Jakowitze, jehož většina agendy zmizela již roku 1945, a prvních let působení notáře Emanuela Touše.

Písemnosti notářů mohou sloužit k rozšiřování dat z pozemkových knih, pro studium dějin některých podniků či institucí (ve spisech se objevují zakládací stanovy některých velkých budějovických firem), pro výzkum politické situace (notářem ověřené kandidátky různých politických stran), pro studium kolků nebo dějin správy.

V. Záznam o uspořádání fondu

Fond inventarizovala a pomůcku k němu sestavila v roce 2006 Zuzana Kárová, jako součást své bakalářské práce z oboru Archivnictví na Ústavu archivnictví a PVH Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

A NOTÁŘ JOSEF DONNER

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

					kniha č.
1	A/I/a-1	Notářské repertorium	1851-1865	1-157	1

b. Spisy

					karton č.
2	A/I/b-1	Notářské spisy	1863-1964	76-111	1

B NOTÁŘ ANTONÍN KÜHNL

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

					kniha č.
3	B/I/a-1	Notářské repertorium	1852-1868	1-1 846	2

b. Spisy

					karton č.
4	B/I/b-1	Notářské spisy	1859-1866	1 101-1 706	1
5	B/I/b-2	Korespondence s krajským úřadem	1863		1

inv.č. sign. obsah čas. rozsah čís. rozmezí č.ev.j.

C NOTÁŘ BEDŘICH ADAM

I. Spisový materiál

a. Spisy

					karton č.
6	C/I/a-1	Notářské spisy	1865-1871	2-300	1

D NOTÁŘ KAREL HAVELKA

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

					kniha č.
7	D/I/a-1	Notářské repertorium	1869-1876	1-5 964	3
8	D/I/a-2	- dtto -	1877-1880	5 965-10 939	4
9	D/I/a-3	- dtto -	1880-1883	10 940-15 660	5
10	D/I/a-4	- dtto -	1883-1887	15 661-22 090	6
11	D/I/a-5	- dtto -	1887-1892	22 091-28 218	7
12	D/I/a-6	- dtto -	1892-1896	28 219-33 685	8
13	D/I/a-7	- dtto -	1896-1899	33 686-37 753	9
14	D/I/a-8	- dtto -	1899-1903	37 754-41 942	10
15	D/I/a-9	- dtto -	1903-1907	41 943-45 835	11
16	D/I/a-10	- dtto -	1907-1913	45 836-50 450	12
17	D/I/a-11	- dtto -	1913-1917	50 451-52 461	13

b. Spisy

					karton č.
18	D/I/b-1	Notářské spisy	1870-1917	42-4 936	2
				5 018-9 496	3
				9 511-14 999	4
				15 002-19 980	5
				20 018-25 968	6
				26 057-31 993	7
				32 013-39 770	8
				39 815-43 945	9
				44 025-48 057	10
				48 071-52 455	11

E NOTÁŘ WILHELM HÖGER

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

					kniha č.
19	E/I/a-1	Notářské repertorium	1871-1875	1-3 081	14
20	E/I/a-2	- dtto -	1875-1878	3 082-7 345	15
21	E/I/a-3	- dtto -	1878-1881	7 346-9 945	16
22	E/I/a-4	Index k repertoriu	1872-1878	1-8 299	17
23	E/I/a-5	- dtto -	1879-1881	8 300-9 945	18

b. Spisy

					karton č.
24	E/I/b-1	Notářské spisy	1871-1876	14-4 995	12
			1876-1881	5 005-9 994	13
25	E/I/b-2	Soubor posledních pořízení a svatebních smluv	1871-1881	5-9 322	13

F NOTÁŘ JIŘÍ WESELÝ

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

					kniha č.
26	F/I/a-1	Notářské repertorium	1881-1884	1-2 981	19
27	F/I/a-2	- dtto -	1884-1888	2 982-6 188	20
28	F/I/a-3	- dtto -	1888-1889	6 189-7 366	21
29	F/I/a-4	Index k repertoriu	1881-1889	1-7 366	22

b. Spisy

					karton č.
30	F/I/b-1	Notářské spisy	1881-1889	43-5 489	14
				5 520-7 360	15
31	F/I/b-2	Soubor posledních pořízení a svatebních smluv	1881-1889	52-7 246	15

G NOTÁŘ JAN ŘÍHA

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

					knih. č.
32	G/I/a-1	Notářské repertorium	1889-1893	1-3 739	23
33	G/I/a-2	- dtto -	1893-1897	3 740-8 801	24
34	G/I/a-3	- dtto -	1897-1901	8 802-13 934	25
35	G/I/a-4	- dtto -	1901-1905	13 935-17 355	26
36	G/I/a-5	- dtto -	1905-1907	17 356-19 700	27
37	G/I/a-6	- dtto -	1907-1910	19 701-22 331	28
38	G/I/a-7	- dtto -	1910-1914	22 332-24 903	29
39	G/I/a-8	- dtto -	1914-1917	24 904-26 173	30
40	G/I/a-9	Seznam posledních pořízení	1889-1917		31
41	G/I/a-10	Index k repertoriu	1889-1901	1-14 180	32
42	G/I/a-11	- dtto -	1901-1904	14 181-16 180	33
43	G/I/a-12	- dtto -	1905-1917	16 181-26 173	34

b. Spisy

					karton č.
44	G/I/b-1	Notářské spisy	1889-1917	3-4 999	16
				5 007-12 167	17
				12 245-17 057	18
				17 161-19 996	19
				20 025-22 530	20
				22 543-24 123	21
				24 133-26 171	22

H NOTÁŘ EMANUEL TOUŠ

I. Knihy

					kniha č.
45	H/I/1	Kniha úschov	1929-1941	1-259	35
46	H/I/2	- dtto -	1941	1-31	36

II. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

47	H/II/a-1	Notářské repertorium	1917-1920	1-1 787	37
48	H/II/a-2	- dtto -	1920-1923	1 788-5 232	38
49	H/II/a-3	- dtto -	1923-1924	5 233-7 257	39
50	H/II/a-4	- dtto -	1924-1926	7 258-9 211	40
51	H/II/a-5	- dtto -	1926-1927	9 212-11 174	41
52	H/II/a-6	- dtto -	1927-1928	11 175-12 973	42
53	H/II/a-7	- dtto -	1928-1929	12 974-14 674	43
54	H/II/a-8	- dtto -	1929-1930	14 675-16 479	44
55	H/II/a-9	- dtto -	1930-1932	16 480-18 085	45
56	H/II/a-10	- dtto -	1932	18 086-19 846	46
57	H/II/a-11	- dtto -	1932-1934	19 847-21 494	47
58	H/II/a-12	- dtto -	1934-1935	21 495-22 811	48
59	H/II/a-13	- dtto -	1935-1936	22 812-24 293	49
60	H/II/a-14	- dtto -	1936-1937	24 294-25 837	50
61	H/II/a-15	- dtto -	1937-1939	25 838-27 295	51
62	H/II/a-16	- dtto -	1939-1940	27 296-28 000	52
63	H/II/a-17	- dtto -	1940-1941	28 001-28 743	53
64	H/II/a-18	- dtto -	1941	28 744-29 074	54
65	H/II/a-19	Index k repertoriu	1917-1926	1-15 889	55

inv.č.	sign.	obsah	čas. rozsah	čís. rozmezí	č.ev.j.
					kniha č.
66	H/II/a-20	Index k repertoriu	1926-1937	9 494-26 373	56
					<u>b. Spisy</u>
					karton č.
67	H/II/b-1	Notářské spisy	1928-1941	13 324-18 066	23
				18 072-21 240	24
				21 255-23 550	25
				23 615-25 957	26
				26 012-29 056	27
68	H/II/b-2	Poslední pořízení	1919-1921	1 220-3 863	27

CH NOTÁŘ FRANTIŠEK MATTUSCH

I. Knihy

					kniha č.
69	CH/I/1	Kniha úschov	1929-1940	1-130	57

II. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

70	CH/II/a-1	Notářské repertorium	1917-1924	1-3 442	58
71	CH/II/a-2	- dtto -	1924-1930	3 443-5 773	59
72	CH/II/a-3	- dtto -	1930-1938	5 774-7 487	60
73	CH/II/a-4	- dtto -	1938-1939	7 488-7 807	61
74	CH/II/a-5	Index k repertoriu	1932-1939	1-7 807	62

b. Spisy

					karton č.
75	CH/II/b-1	Notářské spisy	1917-1939	12-2 539	28
				2 548-4 582	29
				4 590-6 458	30
				6 480-7 792	31

I NOTÁŘ MATĚJ ŠEVCOVIC

I. Knihy

					kniha č.
76	I/I/1	Knihy úschov	1939-1949	1-254	63

II. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

77	I/II/a-1	Notářské repertorium	1939-1940	1-1 553	64
78	I/II/a-2	- dtto -	1940-1941	1 554-2 458	65
79	I/II/a-3	- dtto -	1841-1943	2 459-3 154	66
80	I/II/a-4	- dtto -	1843-1945	3 155-4 173	67
81	I/II/a-5	- dtto -	1945-1946	4 174-5 210	68
82	I/II/a-6	- dtto -	1946-1948	5 211-6 331	69
83	I/II/a-7	Index k repertoriu	1939-1948	1-6 328	70
84	I/II/a-8	- dtto -	1946-1948	5 397-6 331	71

b. Spisy

					karton č.
85	I/II/b-1	Notářské spisy	1939-1948	22-1 746-b	32
				1 797-3 136	33
				3 152-4 038	34
				4 039-5 917	35
				5 922-6 308	36
86	I/II/b-2	Agenda notáře ve věcech pozemkoknižních	1948		36

J NOTÁŘ THEODOR JAKOWITZ

I. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

				kniha č.
87	J/I/a-1	Seznam testamentů	1942-1945	72

b. Spisy

				karton č.
88	J/I/b-1	Notářské spisy	1939-1945	37 38

inv.č. sign. obsah čas. rozsah čís. rozmezí č.ev.j.

K NOTÁŘ JINDŘICH BROUKAL

I. Knihy

					knih. č.
89	K/I/1	Knih. úschov	1941-1949	1-203	73
90	K/I/1	- dtto -	1949-1951	204-5 246	74

II. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

91	K/II/a-1	Notářské repertorium	1941-1946	1-2 020	75
92	K/II/a-2	- dtto -	1946-1948	2 021-3 692	76
93	K/II/a-3	- dtto -	1948-1951	3 693-5 183	77
94	K/I/a-4	- dtto -	1951	5 184-5 246	78
95	K/I/a-5	Index k repertoriu	1941-1951	1-5 246	79

b. Spisy

					karton č.
96	K/II/b-1	Notářské spisy	1941-1950	4-1 891	39
				1 945-4 948	40
97	K/II/b-2	Agenda notáře ve věcech pozemkoknižních	1942-1951		41
					42
					43
					44
					45
					46
					47

<u>inv.č.</u>	<u>sign.</u>	<u>obsah</u>	<u>čas. rozsah</u>	<u>čís. rozmezí</u>	<u>č.ev.j.</u>
					karton č.
98	K/II/b-3	Úřední korespondence s dalšími notáři	1944-1950		47
99	K/II/b-4	Úřední korespondence - různé	1943-1948		47
100	K/II/b-5	Převzetí notářství v Lišově	1950		47

L NOTÁŘ KAREL RIEDL

I. Knihy

					kniha č.
101	L/II/1	Kniha úschov	1949-1951	1-51	80

II. Spisový materiál

a. Registraturní pomůcky

102	L/II/a-1	Notářské repertorium	1949-1950	1-343	81
103	L/II/a-2	- dtto -	1950-1951	344-1 105	82

b. Spisy

					karton č.
104	L/II/b-1	Notářské spisy	1949-1951	70-1 043	48
105	L/II/b-2	Agenda notáře ve věcech pozemkoknižních	1949-1951		48 49 50 51 52 53
106	L/II/b-3	Úřední korespondence	1949-1950		53
107	L/II/b-4	Úřední korespondence s notářem Bohumilem Krausem	1948-1950		53

název archivu:	Státní okresní archiv České Budějovice
název fondu:	Notářství České Budějovice
značka fondu:	A 50
druh archivní pomůcky:	inventář
časové rozmezí archivní pomůcky:	1851 – 1951
počet evidenčních jednotek:	135 (6 úředních knih, 64 rejstříků, 12 indexů, 53 kartonů)
počet inventárních jednotek:	107
rozsah v bm:	7, 43 bm
stav ke dni:	6. 3. 2006
archivní fond zpracoval:	Zuzana Kárová
archivní pomůcku sestavil:	Zuzana Kárová
počet stran:	17 (z toho 15 stran inventární seznam)
pomůcku schválil:	